

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 8. IV aastakäik.

15. aprillil 1929.

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas . . .	1.50
Välismaale . . .	5.00
Poolaastas . . .	3.00

Toimetus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45
Kõnetraat 17-77, toimetaja kodus 1-35
Toimetaja kõnetunnid: igal äripäeval
12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. . . .	kr. 40.00
1/2 "	22.00
1/4 "	12.00

Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Mida ütleb meile riigi eelarve? Töö-koolekandeministeeriumi omapärane märgukiri kosmeetikaalnete müügikorralduse kohta. Kas kahekordne Itaalia või Ameerika raamatupidamine. Veel Eesti liimitööstusest. Aknaplakatitest. Kaubandus-tööstuskoda teateid. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Tolliteateid. Turgude ülevaade. Välisbörsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedel.

Mida ütleb meile riigi eelarve?

Riiklik krediipoliitika. Meie majanduslik nõrkus. Sotsiaalseadusandlus.

III riigikogu lõpetas oma seadusandliku töö riigi 1929./30. a. eelarve vastuvõtmisega.

Riigi rahaasjanduse ja üldse riigi majandusliku elu peegel on riigi tulude ja kulude eelarve. Eelarve näitab, missugustest allikatest tulevad riigi tulud ning missuguste vajaduste katteks lähevad kulud.

Eelarve tulude osa näitab, et riigi tuluallikad viimase võimaluseni on kasutatud. Näib täiesti võimatu olevat leida veel uusi tuluallikaid.

Riigi eelarve kulud on viidud kuni 100 milj. kr. See on 90 kr. inimese kohta, seega 40 % iga üksiku inimese sissetulekust. Soomes näiteks on see vaevalt 20 %. Teistes maades veelgi vähem. Riigi eelarvest läheb lõviosa riigiametnikkude kuludeks. Ametnikkude arv on ebamääraselt suureks paisutatud. Kaasa arvates omavalitsusametnikke ja riigitöölisi tuleb meil riigis iga 20 töötava inimese peale üks riigi- või omavalitsusametnik või tööline. See on vahekord, mis rõhub ja mõjutab kogu meie eramajanduslikku tegevust. Kogu meie eramajandus peab äärmuseni pingutama jõudu, et pidada ülal seda „riigitöölise“ peret.

Iseloomustavaid jooni meie riigi eelarvetes üldse on ebamääraselt suurte summade juhtimine riiklikkudesse ettevõtetesse ja riigi päralt olevatesse kinnisvaradesse. Samuti juhitakse suu-

red summad üksikute rahvakihtide kätte või üksikutele majandusaladele, näiteks asunikkudele ja põllumajandusse. Kogusummas on seni nendeks otstarveteks läinud üle 50 miljoni krooni, s. o. summa, mis ületab rahva hoiusummade kasvamise sama aja jooksul, rääkimata veel kaudssetest kuludest odava metsamaterjali näol (aastas kuni 1 milj. kr.) ja teisel teel. Kuigi meie majanduslik tootmine pole viimase kolme aasta jooksul peaaegu muutunud, on meie riigi eelarveid ometi alatasa suurendatud.

Meie välislaenu, mille kogusumma ulatub ühes Rootsi tikustrusti laenuga kuni 120 milj. kr., on otseteel eramajanduses tegutsemas ainult 8 milj. kr. ümber.

Eesti raha on küll mõni aasta püsinud kindlana, kuid meie ei või endid kogunisti lasta petta lootustega, nagu oleks meie rahakursi kindlustamiseks juba kõik tehtud. Hädaohud varitsevad meid ka veel sel alal. Tänavuse aasta alul valitses meil säärane pinev olukord rahaturul, et võis karta kõige halvemat. Krediidiolud on muutunud erakordselt raskeks. Kõige tarvilisemad krediidi nõuded ei leidnud rahuldamist.

Meie majandusliku arenemise tähtsamaid pidureid on suur krediidipuudus, kuna rahva eragavarade summa on kõigest umbes 50 milj. kr. Daanis näiteks oli 1925. a. hoiusummasid pan-

kades rohkem kui 4 miljardit kr., s. o. 20 korda rohkem ühe inimese kohta kui meil.

Meie krediidipoliitikas omab seetõttu rik äärmiselt suure tähtsuse. Tegelikult etabki riiklikkude pankade summadest antud krediit 50% võrra kõikide erapankade poolt antud krediidi.

Vaadeldes aga riikliku krediidipoliitika juhtimist näeme, et krediidipoliitikale on tihti antud ühekülgne suund. Nii on meil üksi juba riigi eelarve kaudu umbes 300 milj. kr. juhitud ainult põllumajandusse, tihti teistelt majandusaladelt saadud summadest. Riigipangast aeti poliitika välja ainult rahvasteliidu mõjul. Riiklikus pika-laenu pangas aga loodi puhtpoliitiline nõukogu. Viimane pank pidi maapanga kõrval finantseerima teisi majandusalasid. Tegelikult on aga üle poole selle panga uutest summadest juhitud vaid põllumajandusse. Eluhoonete ehitamiseks on Pikalaenu pank laene annud väga vähe.

Odavaprotsendiline hüpotekaarkrediit, mis võimaldaks sõjaaastatel lagununud majade korjandamist ja uute ehitamist, puudub meil peaaegu täiesti.

Oleme küll suutnud oma riigile panna kindla aluse poliitiliselt. Eesti on tunnustatud vaba ja iseseisva riigina kõikide kultuurrahvaste poolt. Kuid majanduslikult oleme veel äärmiselt nõrgad. Meie rahva keskmine sissetulek aastas iga inimese kohta, lapsed arvatud kaasa, on umbes 250 kr. — summa, mis on mitu korda vähem kui teistes Euroopa riikides. Meie senine äärmiselt vähe intensiivne majanduslik tegevus kui ka riigi majandus- ja maksupoliitika ei ole võimaldanud koguda kapitale. Hoiusummad pankades ulatuvad meil praegu umbes 50 milj. kroonile või 40 kr. inimese peale, mis on kümneid kordi vähem kui mujal maades.

Meie majandusliku nõrkuse ja vaesuse põhjuseks on see, et meil tehakse veel koguni vähe produtseerivat, loovat tööd. Ainult loov töö ja väärtuste juureloomine annab rahvale ta varandusliku jõukuse. Ainult materjaalvarade loomise kaudu saavutame tulusid, mis võimaldavad tööd ja tegevust ning teenistust ka aladel, nagu kaubandus, vabad kutsed, vaimline töö ja kinnisvarade kasutus.

Kuivõrra vähe meie produtseerime, näitab see, et kogu rahva poolt aastas valmistatavate saaduste ja väärtuste nettohind on alla 280 milj. kr., tähendab vaevalt 250 kr. inimese kohta aastas. See on äärmiselt väike saavutus. Meie naabritel Skandinaavias näiteks on see kolm korda kõrgem. Seal on seetõttu ka inimestes elamisvõimalused vastavalt lahedamad.

Meil on seni kahjuks unustatud meie vilets majanduslik seisukord, veel rohkem, on unustatud ka see tähtis tõde, et ainult töö kõikidel majandusaladel suudab meie seisukorda parandada. On tarvis töö ja töötajad ning ettevõtjad jälle tõsta sisse lugupidamisse ja ausse, kust nad kahjuks on maha tõugatud.

Meie majanduspoliitika on olnud ilma kindlate sihtjoonteta: Riigi algusest peale on käimas olnud äge võitlus riigi kui ettevõtja kasuks. Eraettevõtlikkus, eraomanduse põhimõtted on ikka surutud tahaplaanile, tembeldades neid vaenuliseks rahva huvidele. On unustatud, et praeguses kodanlikus maailmakorras riigi ja rahva jõukus ning majanduslik tugevus võib jõudsalt areneda ainult eraalgatuse, eraettevõtlikkuse ja eraomanduse põhimõtetel. On unustatud ka, et kodaniku jõukus tähendab ka rahva jõukust. Vähe on maailmas kodanlikke riike, kus niivõrra alahinnatakse eraalgatuse ja eramajanduse tähtsust nagu meil.

Kõige selle peale vaatamata on meie maksustamisepinge äärmiselt kõrge. On küll teisi riike, kus maksustamine protsentuaalselt on kõrgem kui meil, kuid need on rikkamad riigid kui meie oma, seepärast on seal kõrgem maksustamine võimalik. Meie mahajäänud majandus ja rahva vaesus ei luba kõrget maksustamist. Vastasel korral on karta meie majanduse kokkuvarisemist ning ühenduses sellega meie riikliku iseseisvuse kadumist. Meie maksud on määratud süsteemita ja kindla plaanita. Mõned nendest põhjenevad veneaegsetel seadustel, teised on tekkinud Eesti ajal, kuid kooskõlastamata endiste maksudega, mille tagajärjel meil ettevõtteid ja kinnisvarad on koormatud mitme maksuga. Kõrged ja ülekohtused maksud takistavad varanduste kogumist ja majanduslikku edu. Säärases olukorras kardab ka võõras kapital tulla meie juure tegevusse. Maksud tuleksid koondada üheks õiglaseks kodanike kandejõule vastavaks maksuks protsentuaalselt sissetulekutele. Praegu surub maksu-press just kõige rohkem eramajandusalasid ja kõik lootused paranemiseks on jäänud asjatuks. Ettevõtteid ja kinnisvarasid maksustatakse niivõrra kõrgelt, et see surmab ettevõtlikkuse ja vähendab töövõimalusi.

Raske töö ja vaevaga ning pikaajalise jõupingutusega ülesehitatud kinnisvarade mitmekordne maksustamine tundub nende omanikele karistusena selle eest, et nad oma korjatud penne ei tarvitanud elumõnustuspeale, vaid endale soetasid vara.

Üldse on meie majandusliku tegevuse juhid seisnud kaugel praktilisest elust ja vastavatest ringkondadest. Seetõttu puudub neil sageli ka võimetus tunda meie tööstis seisukorda ja vajadusi. Nad on isegi teadlikult nendest ringkondadest hoidunud eemale, nagu kartes nendega minna kaasa. Majanduslikkude ringkondade ja majandusvalitsuse omavalitsuslikule keskkohale — Kaubandus-tööstuskojale — näiteks ei ole lubatud küllaldaselt määralt temale seadusega antud õigust kasutada, kõikide majanduselusse puutuvate korralduste ja seaduste kohta arvamist avaldada ja neid vastavalt kaitsta. Meie poliitikategelased, valitsus ja riigikogu on peaaegu kaotanud kontakti praktiliselt tegutsevate majandusringkondadega.

Võtmata arvesse meie äärmiselt madalat teenistust ja nõrka produktiooni ning äärmiselt väikest ettevõtlikkust, võtmata arvesse ka seda, et meid ei saa veel nimetada kapitalistlikuks riigiks, kus kapital surub palgatöölisi, võtmata arvesse, et meie produtsseerivat majandusaladel töötavate hulgas on vaid $\frac{1}{3}$ palgatöölisi, kuna teised on iseseisvalt töötajad väikeettevõtjad, lõppeks võtmata arvesse seda, et meil kapitali vaesuse tõttu uuemad sisseseaded ja mehhaanilised abinõud on arenenud vähe, püütakse meil liialdada igasuguste sotsiaaluuendustega. See loob ebasoodsa meeleolu, mis halvab rahva töötahet ja edasipüüdlikkust. Meie majandusalasdesse puutuv seadusandlikkus on ikka kannud pitsatit, nagu vajaks ainult palgatöeline tähelepanu ja kaitset, kuid mitte töö ise ega ettevõtja. Meil on peaaegu viimase ratifitseeritud kõik Genfi tööbüroos valmistatud töökaitse või „töökeelu“ seadused, samal ajal kui rikkad riigid vaevalt $\frac{1}{10}$ nendest on kinnitanud. Meie riigikogu poolt viimase 3 a. jooksul vastuvõetud või arutatud majanduselusse puutuvaid seadusi vaadeldes näeme, et puuduvad nende hulgas sääraseid, mis näeksid ette töövõimaluste, töötahte, tööintensiivsuse suurendamist. Küll on aga üle 90 % sääraseid, mis käsitlevad „tööliskaitset“ või „töökeeldu“, unustades, et meil on vaid umbes 50.000 töölisi, s. o. 4% kogu rahvast, keda võiks vähegi võrrelda kapitalistlike riikide töölistega. Vildak ja rusuv „hoolekande“ ja „töökaitse“ õhkkond on see, mis mürgitab meie tööka rahva töötahet ja ettevõtlikkust. Siin on meie poliitiliste teoreetikute elutundmatus end kõige avaramalt annud tunda, ilma et töölistest sellest midagi oleksid saanud kasu — küll aga väga palju kahju töövõimaluste vähenemise näol.

Kasvava tööpuuduse vähendamiseks ei peeta küllalt sihikindlat võitlust rahva töötahet ja töövõimaluste laiendamise suunas, vaid kasutatakse

ebaõigeid abinõusid — hädaabitõid, milleks aastastasse eelarve korras on kulutatud ikka rohkem summasid. „Hädaabitõede“ hulgas leiame aga koguni vähe produktiivseid töid. Tööta töölise hulgas leiame palju niisuguseid, kes viimastel aegadel loodud „avitamispoliitika“ tõttu pole küllalt hoolsalt teinud tööd hooajal. Hädaabitõede juhtimine on antud töö-hoolekandeministeriumi, nüüd uue korralduse põhjal aga haridusministeriumi hoole.

Meie rahvale vajalise töö muretsemiseks pikakatel talvekuudel ja vastava tööoskuse õpetamiseks pole suudetud kuigi palju ära teha. Selle küsimuse alal ei ole ükski ministerium teinud püsivalt tööd. Riiklike ja omavalitsuse tellimiste andmisel aetakse küllalt ebakindlat poliitikat, koondades kodumaal töid ainult lühikese aja peale ja andes tihti välismaale sääraseid tellimisi, mida väga hästi võiks täita kodumaal ettevõtetes. Üldse on meil märgata sihikindla töömuretsemise poliitika puudumist. Selle küsimusega ei tee alaliselt tegemist ükski ministerium, vaid ainult juhuti — ning siis juba 3—4 ministeriumi korraga.

Tõime siin vaid lühikese rea näiteid, mis küllalt selgesti tõendavad seda, et meie oma majandusliku seisukorra kindlustamisel pole suutnud töötada sama sihikindlalt ja tagajärjerikkalt kui poliitilise iseseisvuse saavutamisel. Ei või ju salata — ka majanduslikult oleme palju edasi jõudnud sellest äärmiselt raskest seisukorrast, kus asusime riigi alul. Oleme suutnud viia majanduse enam-vähem stabiilsesse seisukorda. Kuid see saavutus on veel liig väike ning, mis pahem, viimastel aastatel ei näe me enam tarvilist edu, mis aitaks meid välja raskustest ja võimaldaks jõudsamalt tõsta rahva äärmiselt väikest teenistust.

Meie rahva majandusliku seisukorra parandamiseks on ainult üks tee — loova töö võimaluste laiendamine ja intensiivsemaks muutmine kõikidel nendel aladel, kus tegutsemiseks on loomulikud majanduslikud eeldused. Ja seda mitte ükski põllumajanduses, mis kahtlemata on meie rahva tähtsam tegevusalala, vaid ka kõikidel teistel aladel, nagu seda on tööstus, käsitöö, laevandus, kalandus ja majandusliku tegevuse vahelüli — kaubandus.

Selleks aga tuleb tunnustada eraalgatuse tähtsust, tuleb tõsta endisesse ausesse ettevõtlikkus ning loov töö, ka kõige väiksematel majandusaladel. Tuleb tõsta kogu rahva töötahet

ning tunnustada eraomanduse ja eramajanduse põhimõtet. Tulevad kaotada kõik erakorralised seadused ja määrused, mis ühe rahvakihi paigutavad halvemasse ja raskemasse seisukorda võrreldes teistega.

Tuleb meie riigi valitsemisel majandusliku

tegevuse arendamisele anda senisest tähtsam koht luues usaldusliku vahekorra ja tihedama kontakti seadusandliku ja valitsemisaparaadi ning majandusringkondade vahel. Kui see on sündinud, võime loota, et meie majanduselus edu ei jää tulemata.

Töö-hoolekandeministeeriumi omapärane ringkiri kosmeetikaainete müügikorralduse kohta.

Tervishoiu- ja hoolekandevalitsus pöördus 15. veebruaril s. a. maa- ja linnavalitsuste tervishoiuosakondade, samuti ka politsei peavalitsuse poole ringkirjaga, milles juhitakse tähelepanu sellele, et mõnede arstlik-kosmeetiliste ainete, nagu hambapasta, -kreemide, -elektsiiride ja suuvete, kohta tehakse liig laialdast reklaami ülesseatud siltide näol hoonetel, aedadel, kaupluste ustel ja akendel, trammivagunites ning tänavnurdadel jne. Edasi ütleb ringkiri, et tuleks pidada silmas, et säärased sildid leiaksid aset ainult nende saaduste valmistuse ja lubatud müügi kohtadel. Ühtlasi juhitakse tähelepanu sellele, et arstlike ja arstlik-kosmeetiliste vahendite müük väljaspool apteeke ning rohu-kauplusi tuleb keelda ära. Samuti tulevat ka keeldu ära arstlike ja kosmeetiliste vahendite müük toiduainete-, tubaka-, paberi- ja riidekauplustes, kes rohukaupluse artikleid on seadusevastaselt müüma hakanud.

Selle ringkirja põhjal on politsei hakanud revideerima eriti just pudukauplusi, keeldes ära neil kosmeetiliste ainete kauplemise. Paljud pudukauplused on selle tagajärjel pöörnud Kaubandus-tööstuskoja poole palvetega selgitada, kuidas on säärane keeld seadusepärane, ja kui ta seda ei ole, siis astuda samme selle keelu tühistamiseks.

Kuna küsimusel on laialdane tähtsus, toome siinkohal Kaub.-tööstuskoja sündiku hr. M. Punga arvamuse selle kohta.

Ülaltähendatud töö-hoolekandeministeeriumi ringkirjas on segamini käsitatud mitut küsimust, mille otsustamiseks on aga tarviline need üksiksteiselt selgesti eraldada.

Kõigepealt on nimetatud ringkirjas puudutatud kehakultuuri vahendite reklaamimist. Selle küsimuse otsustamisel tuleb pidada silmas kaht asjaolu: üks osa kehakultuuri vahendeist võib olla tervisele täiesti kahjutu, nii et nende valmistamine ja laialilaotamine ei vaja mingit järelevalvet, teine osa neist vahendeist võib aga sisaldada aineid, mis võivad olla tervisele kahjulikud ja millede valmistamiseks ja sa-

muti ka nendega kauplemiseks seepärast on nõuetav tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse luba. Mis puutub esimese osa vahendite reklaamimisesse, siis on täiesti selge, et sääraste vahendite reklaamimine ei või olla kitsendatud mingisuguse seadusega. Sedasama tuleb ütelda ka nende vahendite kohta, mille valmistamiseks tervishoiuvalitsuse luba on tarviline. Seaduse järele 16. detsembrist 1927. a. (R. T. nr. 2 — 1928. a.) kuulub tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse võimkonda muuseas lubade andmine riigis kui ka väljaspool riigi piire valmistatud arstimis- ja kosmeetiliste vahendite ja dieetiliste preparaate turule saatmiseks ja müümiseks (§ 4, p. 26). Arstimisvahenditega kauplemine on tunnustatud apteekide monopoliks ning need vahendid langevad välja käesoleva küsimuse käsitlemisest. Mis aga puutub kosmeetilistesse vahenditesse, siis ei ole seaduses kauplemise kohta nende vahenditega tehtud kitsendusi, vaatamata sellele, kas nende müümiseks administratiivluba on tarviline või mitte.

Nüüd tahab tervishoiu- ja hoolekandevalitsus oma ringkirjaga kosmeetiliste ainete müügi reklaamimise keeldu ära, kuid toob ette väiteid, millel ei ole mingisugust seaduslikku alust, või toob väiteid selliste põhjenduste kohta, mis tervishoiuvalitsust koguni ei puuduta. Nimelt kirjutab tervishoiuvalitsus oma ringkirjas, et hoonetel, aedadel, trammivagunitel jne. olevat tekkinud mitmesugused värvilised sildid kosmeetiliste ainete kohta, mis enesest ei moodusta mingisuguseid isearalise tähtsusega vahendeid. Säärane reklaam olevat soovimatu, kuna neid preparaate (!) müüdatavat kallimalt kui teisi sama-suguseid saadusi teistelt (missugustelt?) laboratooriumidelt. See reklaam sündivat nähtavasti omavalitsuste loata ning isegi sildimaksu maksmata.

On selge, et sääraste kaalutluste läbi tervishoiuvalitsuse nõudmine kosmeetiliste vahendite reklaamimise kohta ei ole seaduslikult millegagi põhjendatud. Et sel nõudmisel puudub seaduslik alus, siis on selles osas ringkirja nõudmine tühine.

Ülal käsitletud küsimusega seisab ühenduses omavalitsuste järelevalve õiguse küsimus arstimisvahendite ja arstimise kuulutuste kohta (16. detsembri 1927. a. sead. § 13 p. 14). Ei või olla kahtlust selle kohta, et tähendatud järelevalve õigus ei saa ulatuda nende kosmeetikaainete peale, mille kohta ülal toodud selgitus, seda enam, et nimetatud määruses (sead. § 13 p. 14) on jutt ainult arstimisvahenditest, mitte aga kosmeetilistest ainetest. Omavalitsustele on selle määruse põhjal antud õigus pidada valvet arstimisvahendite kuulutuste üle, mitte aga kosmeetiliste ainete reklaamimise üle.

Edasi tuleb lahendada küsimus, missugused kauplused on õigustatud kosmeetilisi aineid pidama ja nendega kaupleva. Nagu ülal selgitatud, on tervishoiuvalitsusel õigus kosmeetiliste ainete turulesaatmiseks ja müümiseks anda luba. Seda määrust tuleb mõista nii, et tervishoiuvalitsus võib otsustada iga üksiku kosmeetilise artikli kohta, kas seda artiklit turule lasta või mitte. Kui see luba teatud artikli kohta on antud või kui niisugust luba üldse ei olnud tarvis, on tervishoiuvalitsuse õigus artikli saatuse ja

müügi kohta täieliselt lõpnud. Kes seda artiklit müüb ja kuidas teda müüakse, selle kohta ei ole tervishoiuvalitsusel õigust teha mingisuguseid korraldusi. Kas neid vahendeid müüvad apteegid, rohukauplused, pudukauplused või ükskõik missugused teised ärid, selle kohta ei ole tervishoiuvalitsusel õigust teha mingisuguseid korraldusi. Seepärast tuleb ringkiri ka selles osas lugeda seadusevastaseks.

Õige on tervishoiuvalitsuse nõudmine ainult selle kohta, et rohukauplused oma siltidel ei tarvitaks nimetust „apteegi-rohukauplus“, sest „apteegi“ mõiste on seaduses kindlaks tehtud ja rohukauplused ei käi „apteegi“ mõiste alla. Nimeetus „apteegi-rohukauplus“ on seadusele tundmatu ja võib publiku viia eksiteele, seepärast ei ole säärane nimetus lubatav.

Lõppeks olgu tähendatud, et see küsimus oli hiljuti arutusel ka Kaubandus-tööstuskoja II sekts. täiskogu koosolekul, kes samuti, võttes arvesse ülaltoodud juriidilisi kaalutlusi, jõudis otsusele, et töö-hoolekandeministeeriumi ringkiri ei ole kõigis oma osades maksvate seadustega kooskõlas, mispärast seda ka ei saa pooldada.

Kas kahekordne Itaalia või Ameerika raamatupidamine?

„K.-t. Teataja“ lugejate ringkonnast on meile m. s. esitatud järgmised küsimused:

1. Kas on otstarbekohane seada sisse kahekordne raamatupidamine? Jaataval korral — kas oleks selleks kohane Ameerika süsteem ja tarvitada pearaamatuna n. nim. kassa-memoriaali, missugused maaühisustes harilikult on tarvitusel?

2. Kui tarvitada kassa-memoriaali, kas on siis veel tarviline kassa- ja kaubaraamatu pidamine?

Küsimjal on maal teise järgu kauplus.

Need küsimused võivad ehk huvitada ka teisi äripidajaid, kellel seni raamatupidamist veel ei ole seatud sisse, kuid tulevikus kavatsevad seda teha. Seepärast arvame otstarbekohaseks nendele küsimustele vastata siinkohal avalikult.

Kõigepealt olgu tähendatud, et ekslik on rääkida Itaalia või Ameerika raamatupidamise süsteemist. Kõik n. nim. Saksa, Prantsuse, Inglise, Ameerika raamatupidamised põhjenevad sisuliselt kahekordse süsteemi alusel, ainult oma pidamise viisides või meetodites erinevad nad üksteisest. Seepärast ka Ameerika raamatupidamise viis nõuab tutvust kahekordse raamatupidamise süsteemiga.

Kas on detailäril otstarbekohane seada sisse kahekordist raamatupidamist? Kahtlemata ots-

tarbekohane, sest ainult süstemaatne ehk n. nim. kahekordne raamatupidamine võimaldab ülevaadet äritegevuse tagajärgedest selle üksikutes osades, kuna lihtne raamatupidamine näitab kapitali kasvu või kahanemist ainult üldsummas aasta lõpul.

Kumb meetod on nüüd otstarbekohasem, kas Itaalia või Ameerika oma, see on leeb peaaegjaliselt äriettevõtte ulatavusest ja äriomaniku individuaalsetest nõuetest raamatup. suhtes. Selgituseks peatume lühidalt kummagi meetodi paremuste ja pahemuste juures, siis võib igaüks ise otsustada, kumba eelistada.

Itaalia meetodi vastuvaidlematu paremus seisab tema suures painduvuses, mis seda lubab vabalt vormida nii ja teisiti, kuidas seda äri huvid või omaniku tahted kunagi nõuavad, ilma et raamatupidamise ühtlus ja ülevaatlikkus selle all kannataksid. Kujutleme endile, et äri on alustanud tegevust üsna väikesel viisil ja seepärast seadnud sisse kahekordse raamatupidamise üsna lihtsal kujul õige piiratud arvete hulgaga. Vahepeal on aga äritegevus suuresti kasvanud, detailkaupluse kõrval aetakse ka engros äri, kaubeldakse väärtpaberitega, kinnisvaradega j. m., impoorteeritakse ja ekspordeeritakse kaupu, aetakse äri küll isiklikul arvel, küll seltsis teistega. Loomulikult peab raamatupidamine kõiki neid väga mitmekülgeid tehinguid registreerima ja

nende tulemustest täpselt ning igakülgsest andma aru. Selleks peab raamatupidamine olema paindub, mis lubab igal ajal üleliigseid arveid lõpetada, tarviduse korral iga silmapilk jälle rea uusi arveid avada ja neid kombineerida selle järele, kui üksikasjalisi andmeid ühe või teise äriharu kohta nõutakse. Seda suudab aga ainult hästi organiseeritud kahekordne Itaalia raamatupidamine. Muidugi nõuab see suurt ja õige mitmekülgset tööd, mis on seda laialisem, mida detailsemaid teateid ta peab andma. Tuleb rakendada tööle ühe raamatupidaja asemele tihti suur hulk inimesi.

Kui aga nüüd seesama äri oleks jäänud edasi tegutsema oma esialgsel kujul, aastast aastasse kaubelnud ühesuguste kaupadega, ilma uusi kombinatsioone ja laialisemaid tehinguid ette võtmata, siis oleks selle omanik viimaks märganud, et seegi raamatupidamine, mida ta küll lihtsalt oli seadnud sisse, temalt siiski rohkem aega röövib, kui seda tahetakse pidada korras. Sissekanded mitmesugustesse põhiraamatutesse, sealt ülekanded pearaamatutesse, abiraamatutesse jne. Terve virm raamatuid!

Järele mõeldes, kuidas aja võitmiseks asja lihtsustada, otsustas ta teha katsed Ameerika kassa-žurnaali. Ja vaata, mõne aja pärast selguski, et see raamatupidamise viis tema äri iseloomule osutus kõige otstarbekohasemaks. Ei olnud enam tarvis jännata kassaraamatuga, memoriaaliga, pearaamatuga. Nüüd olid need kõik koondatud ühisesse kassa-žurnaali, kuhu iga äritehing kanti sisse kronoloogilises järjekorras, kuid üksikute arvelahtrite kaudu saavutati aga ühtlasi ka süstemaatiliselt sissekanne. Raamatupidamine oli nüüd vähese vae-

vaga alati à jour ja ülevaade igal ajal käepärast. Arvete hulka tuli küll piirata, et raamat liig laiaks ei paisuks. Kuid kindlaks kujunenud ühesuguse tegevuse juures ei olnudki isäralist tarvidust uute arvete avamiseks.

Minu arvates on just teise järgu detailärid, eriti veel maal, niisugused enam või vähem kindlaks kujunenud tegevusega ettevõtted, kel aja kokkuhoiu mõttes oleks kõige otstarbekohasem oma arvepidamist korraldada Ameerika kassa-žurnaali kaudu. Arvete hulka tuleks võimalikult piirata ja jatkuks ehk 7—8 arvest, näiteks: 1) kassa, 2) kaubad, 3) võlgnikud (debitorid), 4) võlausaldajad (kreeditorid), 5) saadud vekslid, 6) antud vekslid, 7) ärikulud, 8) kapitali ja kasude ning kahjude arve. Tarbekorral võiks deebitoride ja kreditoride arve ühendada ühiseks kontokorrent-arveks, sest selle arve kohta tuleb nii kui nii pidada eraldi isiklike arvete raamat ehk reskontro. Ka kapitali arvet ja kasude ning kahjude arvet võib pidada koos, sest igasugune kasu suurendab ja igasugune kahju vähendab kapitali, sellega mõjub otseteed kapitali arvele. Bilansi arve oleks liigne, sest sama hästi võib alustada ja lõpetada kapitali arvega. Eriti kaubaraamatu pidamine oleks siiski väga soovitatav kaalutlustel, nagu seletatud eelmise numbril artiklis „Kaubaraamat“.

Vastava raamatu muretsemine ei tee praegusel ajal ka erilist raskust. Eriti selleks lasta trükkida oleks liig kulukas. Neid võib saada valmisjoonestatult Tallinnas „Rahvaülikooli“ või O.-ü. Walter Tegeleri kauplustest või ka Ühistelgelistest Liidust.

J. Lp.

Veel Eesti liimitööstusest.

„Kaubandus-tööstuskoja Teatajas“ nr. 6, 15. märtsist s. a., tööme kirjutise „Eesti liimitööstusest“, millises käsitasime meie liimitööstuse arengut ja produktsiooni 1926. ja 1927. a. kohta. Selles kirjutises oli eksikombel öeldud, et praegu töötavad peale „Tallinna liimi ja kunstväetise tehase“ ka „Rakvere liimivabrik“ ja o.-ü. „Amilum“ Tartus; tegelikult on aga kaks viimast liimitööstust oma tegevuse lõpetanud ja praegu töötab meil Eestis vaid üks liimivabrik firma all „Tallinna liimi ja kunstväetise tehase“. Samuti käivad kõik ülaltähendatud kirjutises 1926. ja 1927. a. kohta toodud arvulised andmed ainult üksi: „Tallinna liimi ja kunstväetise tehase“ toodangu kohta, milline ettevõtte töötab 1926. a. peale kesktööstusena, andes tööd ja teenistust 40 inimesele.

„Tallinna liimi ja kunstväetise tehase“ toodang praegu katab kodumaa turu nõudmise täiesti ja on sunnitud käesoleval aastal otsima isegi välisurgu oma produktsioonile.

1928. a. oli tehase toodang järgmine:

Valmistatud tn.	
Liimi	106,5.
Kondijahu	326,1.
Rasva	58.
Tarvitatud.	
Konte	833,8.
Nahaääri	284,8.

Sisse veetakse välismaalt vaid spetsiaalliimi ja gelantiinliimi, samuti kõige odavamaid maalri-liimi sorte, milliseid Eestis ei valmistata.

Meie tikutööstus tarvitab Rootsi liimi, millise

toll, tikkude eksporteerimisel, makstakse tagasi selle osa liimi pealt, mis eksporteeritavate tikkude peale on ära tarvitatud.

„Tallinna liimi ja kunstväetise tehase“ liim vastab kõigiti meie turu nõudmisele ja võistleb hea eduga nii kvaliteedi kui hinnagi poolest samanimeliste välismaa liimisortidega. Meie kodanikud peaksid küll loobuma eelarvamusest, nagu oleksid kõik välismaa tööstussaadused paremad kodumaa omadest, ja teadlikult eelistama oma tehaste saadusi; alles siis võtaks hoogu meie rahvuslik tööstus.

Meie liimitööstus on palju kannatanud raske konkurentsi pärast toormaterjali alal. Toormaterjali puudus tekkis kontide väljaveo tagajärjel, eriti just Riiga, kus asub suur kontide ümbertöötamise vabrik, milline kuulub üleuroopalisse liimivabrikute trusti. Selle Riia vabriku (trusti) püüd on olnud Eestis liimitööstust suruda alla, et võita endale siit toormaterjali ja valmissaaduste turgu. Sellest võistlusest on Tallinna liimivabrik suurte jõupingutustega tulnud välja võitjana, nii et nüüd eksporteeritakse Eestist ainult neid

konte, mis jäävad üle Tallinna liimivabriku tarvitusest. Seejuures on Tallinna liimivabrik oma produktiooni järjest suurendanud ja käesoleval aastal loodetakse juba töötada ümber kõik Eestis korjatavad kondid.

Tehase toorainete tarvituse järk-järgulise suurenemise kohta annab pildi allseisev tabel:

T o n n i d e s.

	1925. a.	1926. a.	1927. a.	1928. a.
Konte tarvitatud	29,5	442,8	443,2	833,8
Eestist veetud välja		438,3	266,6	449,6

Nagu nendest andmetest selgub, ei saa oletada, nagu oleks kontide väljavedu vähenenud väljaveotolli olemasolu tõttu; nende väljavedu on isegi kasvanud, vaatamata Tallinna liimivabriku kahekordseks kasvanud läbitöötamisvõimele (võrdl. 1926. ja 1928. a.). 1927. a. kontide väljavedu, võrreldes 1926. a., vähenes sel põhjusel, et 1927. a. sügisel hakkas konte ostma üles Tartu vabrik „Amilum“, kavatsedes hakata tööle 1928. a. alul. Juhtunud tuleõnnetuse läbi pidi aga „Amilum“ sellest loobuma.

Aknaplakatitest.

Kui äriaken peab vastama oma otstarbele — inimesi meelitada kaupa ostma —, siis ei ole küllalt sellest, et aken on ilus, puhas ja maaliliselt kaunistatud. Kõik need on küll head omadused, mis möödaminejas äratavad ilutunnet, kuid nad ei mõju nõnda, et kauba müük elustuks. Sellest annab tunnistust asjaolu, et näed inimesi üksiköikseltselt mööda sammuvat ka kõige ilusamatest äriakendest, kuna selle vastu aknas, mis kuhjaga on aetud täis kaupa, võib sellest hoolimata olla midagi, mis meelitab inimesi jääma seisma, uurima ja saama uudishimuliseks, paneb liikuma nende kujutlusvõime ja loob nendega lähedase kontakti.

Aknakaunistaja peab seepärast aknanäitust uurima hingelise mõju seisukohalt. Ta võib minna välja teele või tänavale vaatama, millist muljet näitus avaldab inimestesse; kui näitus ei ärata tähelepanu, siis peab ta leidma selle vead.

Nende väikeste vahendite hulka, mis aitavad ostja tähelepanu tõmmata kauplusele, kuuluvad ka n. n. selgitavate tekstidega plakatid. Plakat on peaaegu möödapääsmatu abinõu igal korralikul aknanäitusel. Uurimuste põhjal on tehtud kindlaks, et näiteks hindade väljapanemine suurel määral tõstab aknanäituse tõhuvust.

Eriäridest võib saada terve hulga plakatite valmistamiseks vajalisi vahendeid, nagu raame, metallist ja klaasist üksikuid tähti jne. Peale

selle võib vähemalt suuremates linnades dekoratsiooni- ja sildimaalrite juures õiglase tasu eest lasta teha plakateid. Mõnel juhtumil on kaupmees siiski sunnitud plakateid valmistama kodus, kuna ta neid vajab kiiresti just siis, kui ta kaupluse akent korraldab.

Õnnelikus seisukorras on need suurärid, kellel on võimalik pidada aknakaunistajat, kes ühtlasi mõistab plakateid valmistada. Nendel äridel on seepärast peaaegu erandita korralikud aknaplakatid. Seevastu ei ole väikestele äridele see asi nii lihtne, millest ka oleneb, et see äripidamise tähtis külg on siin sagedasti jäetud hooletusse. Aga nendelegi ei ole see ülesanne ülepääsmata raskustega seotud. Plakatite valmistamine on kunst, mille võib õppida iga oma ala huviga harrastav äriabiline, kui ta teatud kannatlikkusega suudab püsida töö juures.

Aineteks on kartong, värvid ja pintsliid.

Kartongi igasugustes värvivarjundites saab igast vähegi korralikust paberikauplusest. Kartong peab olema nii tugev, et ta ühekordsena seisaks püsti, kusjuures muidugi plakati suurus avaldab mõju. Värvadena on kohaseim kasutada mitmevärvilisi tuše, mis ruttu kuivavad. Võib ka väga hästi tarvitada harilikke värvipulbreid, näiteks musta, punast ja rohelist. Värv sulatatakse vees, nõnda et tast saab vedel supp, ja lisatakse sideaineks harilikku vedelat kummiaraa-

bikumi. Pintsliteks võetakse harilikud tušipintslid. Tekstis tarvitataivate tähtede ülemise ja alumise piirjoone märgiks tõmmatakse joone-
lauaga õrnad pliatsijooned. Teksti ümber jäetagu küllalt vaba ruumi mihästi külgedele kui ka üles ja alla. Iseendast mõista peab tekst olema lühikene.

Siis tuleb tekst ise. Kohaseid tähti võib al-
gaja leida sellekohastest eriraamatutest, ajaleh-
tede suurematest kuulutustest, raamatute esi-
kaanelt, igasugustest reklaam-väljaannetest jne.
Tekst peab olema niisugune, et ta ka pika maa-
tagant oleks kergesti loetav, seega võimalikult
lihtne. Harjumatu maalija peab tähed enne
pliatsisiga õrnalt ette joonistama. Kunst tähti
üksteisest kohasesse kaugusse asetada ei olegi
nii väga kerge õppida.

Küllaldaselt värvisse kastetud pintsliga vec-
takse tähed ühe tõmbega valmis. Harjumatu
maalija märgib tähtede laiuse pisikeste punkti-
dega, kuid kogunud isik maalib tähed otsekohe
ettetõmmatud joonele. Töö läheb võrdlemisi
kiirelt. Niihästi tuš kui liimivärv kuivavad
õige pea. Kui värv on täiesti kuiv, siis eemalda-
takse pliatsijooned.

Kui see paistab kergem, siis võib enne õige
peenikese pintsliga tõmmata tähtede piirjooned
ja nad siis alles värviga täita.

Kord juba õppinud selle lihtsa kunsti, võib
ennast kergesti arendada edasi trükitud teksti
uurides. Ajalehtede ja ajakirjade kuulutustes
on sageli õige õnnestunud dekoratiivseid tähti,
mida võib kasutada plakatilgi.

Eriti otstarbekohane on muretseda endale
mõned tammepuust, seljapool tugevaga varusta-
tud raamid, milles plakatid seatakse üles. See
on praktiline seepärast, et plakatid nende abil
püsivad hästi kohal ega paindu kõveraks. Pea-
legi jätab see ka puhta ja ilusa mulje. Raame
peab olema mitmesuguses suuruses.

Kui plakatit ei raamita, siis on ilus äärte
ümber tõmmata peenike joon, sest see tõstab
teksti enda mõjukalt esile. Teine kerge abinõu
on plakati kinnitamine vineerplaadile nõnda, et
plaadi ääred jäävad vabaks. Puu, eriti tamme-
puu värv sobib üldse teiste värvidega, sest ta on
väga erapooletu värv. Kõik värvid harmonee-
ruvad puu värviga.

Plakatileks kasutatakse eestkätt valget kar-
tongi. Valgel põhjal tarvitatakse musti tähti.
Mõne üksiku rea või sõna, mida tahetakse eriti
rõhutada, võib värvida punaseks. Leidub aga ka
palju ilusa värviga kartonge ja see, kellel on
maitset ja värvitunnet, võib nende abil luua
mõndki ilusat. Nõnda näiteks on väga mõjuv
valge tekst erepunasel põhjal, samuti sambla-

roheline musta ja punasega, sinine kulla ja hõbe-
daga, helekollane tugeva rohelisega.

Tähti võib rõhutada neile paremat kätt var-
je maalides. Eeskujuks võib siingi kasutada
trükitud tekstis esinevaid dekoratiivtähti. Nõn-
da näiteks võib punast teksti suurepäraselt täien-
dada mustade või hallide varjudega.

Plakati maalimiskunstis võib katsetamisega
leida õige tee. Peale selle on töö ka huvitav ja
tegija tunneb õiglast loomisrõõmu leides uusi
värvühendusi ja omandades osavust.

Kartongide värv peab muidugi olema koos-
kõlas aknal väljapandud kaupade värviga. Kui
aknal on näiteks kallid siidkangad, siis ei tohi
plakat tumestada nende värvi, vaid ta peab mõ-
juma peenetundlikult tagasihoidliku värvi läbi.
Teisiti on lugu koloniaal- või rauakauba aknal.
Siin võib plakat väga hästi olla ka „kisendav“.

Üldine kuldne reegel on, et aken ei tohi kau-
baga olla üle kuhjatud, eriti mitte mitmekesis-
kaubaga; samuti ei tohi akent täita ka plakati-
tekstidega. Publikul on alati rutt ega ole tal
aega pikki vaimusünnitusi lugeda. Seepärast
ärge pandagu aknale korraga enam kui üks või
kaks plakatit.

Ühekorraga esile pandud plakatid peavad
olema värvide poolest kooskõlas. Ka hinna-
kaardid peavad olema samas värviskaalas, sa-
muti ka nendel esinevad arvud. Peale selle tu-
leb panna tähele, et arvud tulevad maalida ühe-
laiuste joontega ja lihtsalt, ilma ilustusteta.

Kuna on kaunis raske kavatseda ja valmis-
tada aknanäitusi pika aja peale ette, eriti mõne-
sugustel erialadel, siis ei või ka plakateid suure-
mal arvul „ladusse“ teha. Seepärast on kõige
parem hoida tagavaraks kartongi, värve ja teisi
aineid, et nad tarbekorral kohe oleksid käepärast.

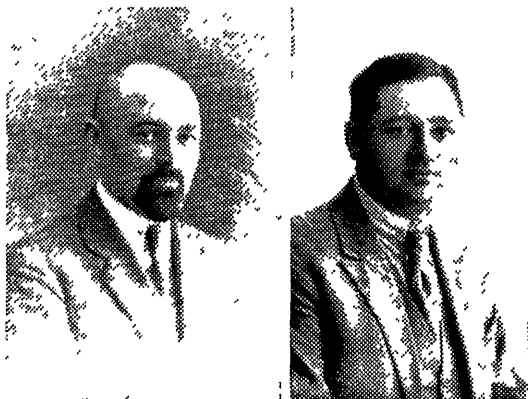
See on tõesti tarviline, kui äri oma akna-
reklaamile annab natukegi tähtsust.

Äriabiline, kes müügitöö kõrval arendab
oma võimeid ja andeid dekoratorina ja plaka-
tite valmistajana, jõuab peagi ette oma kaaslas-
test ja parandab tunduvalt oma seisukorda.
Kauplus, mille aknad on kunstilisemad sama tä-
nava teistest akendest, annab peagi inimestele
kõneainet ja saavutab hea kuulsuse. Varsti ha-
katakse ka küsima meistri järele, kes neid kau-
nistab.

Tähtede maalimine nõuab kaunis palju har-
jumist, osavust ja hoolikust. Edasipüüdev äri-
abiline seepärast teeb targasti, kui ta muretseb
endale vajalised ained ja teised vahendid ning
harjutab seni, kuni ta oskab valmistada midagi,
mis ei jäta liig „kodukoetud“ töö muljet.

„Kaup.“

A.-s. Kapsi ja Ko. 10-aastane ärijuubel.

August Kapsi.

Arnold Kapsi.

Laupäeval, 6. aprillil s. a., pühitses „A.-s. Kapsi ja Ko.“ äri oma tegevuse kümneaastast juubelit. Kuigi aktsiaseltsi praegusi direktoreid, hra Arnold Kapsi, firmale pani aluse juba 1909. aastal, loeb „A.-s. Kapsi ja Ko.“ oma tegevuse alguseks 1919. aastat, mil äri reorganiseeriti elektrotehniliseks tööstuskaubanduslikuks ettevõtteks. Ühtlasi astus siis ettevõttesse ka

teine aktsiaseltsi praegune direktor, hra August Kapsi. 1920. aastal asus äri oma majja Harju tän. 46, suure 3-kordsesse hoonesse, mis praegu täieliselt äri all. 1923. aastal avati firma juures ka veel speditsooniosakond. Aastal 1926 muudeti ettevõtte aktsiaseltsiks, kelle teenistuses praegu ühes Tartu osakonnaga üle 100 inimese.

Visa tööga on ettevõtte juhid suutnud võrdlemisi lühikese aja jooksul oma äri hästi välja arendada.

Firmal „A.-s. Kapsi ja Ko“ on ka terve rida välisfirmade esindusi, nagu kuulsad Philipsi tehased Hollandis, Bergmanni tehased Berliinis, Exide Londonis, Hartmann ja Braun Frankfurdis Maini ääres, Hellekens Kopenhaagenis jne.

Peale selle on firmal veel tuntud Nobeli lõhkeainete esindus ja suurejõuliste lõhkeainete, dünamiidi, astraliidi, kapslite ja süütenööri laod linnast väljas.

Soovime ka oma poolt juubilarile südamest õnne ja edaspidist edu meie tööstuse ja kaubanduse alal.

Pangategelane Paul Kurvits 50-aastane.

Neljapäeval, 11. aprillil s. a., pühitses meie tuntud pangategelane, Tallinna linnapanga direktor Paul Kurvits, oma 50. sünnipäeva,

Paul Kurvits, kes sündinud 29. märtsil 1879. aastal Tartu maakonnas taluperemehe pojana ja keskkoolihariduse saanud Tartu Treffneri gümnaasiumis, asus pangategevusse 1916. a. Tallinna linnapangas ametnikuna, kus ta 1921. a. lõpul valiti sama panga direktoriks, millise ameti peal ta on püsinud tänapäevani.

Linnapanga hoogus arenemine üheks soliidsemaks ja suuremaks Eesti rahaasutiseks on lähedalt seotud Paul Kurvitsa tõsise ja väärtusliku tegevusega pangas, hoolimata rasketest aegadest, mis pangal on tulnud teha läbi, ja vaatamata ka nendele erilistele olukordadele, millistes asub omavalitsuse rahaasutis võrreldes teiste pankadega.

Raske ja vastutusrikka pangategevuse kõrval on juubilar leidnud ka võimalusi seltskondlikust tööst võtta osa, olles tegev paljudes asutistes ja seltsides ja kultuurorganisatsioonides. Paul Kurvits on ka Kaubandus-tööstuskoja pankade sektsiooni liige.

Soovime lugupeetud juubilarile oma poolt südamest õnne ja püsivust veel kaua sama edu- ga kui seni töötamiseks meie panganduse alal,

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Koja II sektsiooni üldkoosolekult.

5. aprillil s. a. pidas Kaubandus-tööstuskoja II sektsiooni täiskogu oma üldkoosolekut; tähtsamateks päevakorra punktideks olid muuseas:

I

Seaduseelnõu valla ja alevi tuluhindamise komisjonide ning jaoskonna tulumaksukomiteede kaotamise, maksustamise korra muutmise ja maksu alandamise kohta tulumaksu alal.

Hra R. Berendsen tutvustab koosolekut seaduseelnõuga. Olulisemate muutustena praegu maksvas tulumaksuseaduses näeb uus eelnõu ette jaoskonna tulumaksukomiteede kaotamise ja tulumaksu asjade iganemise aja tõstmise viie aasta pealt kümne aasta peale.

Võetakse vastu resolutsioon:

- 1) Sektsioon ei poolda jaoskonna tulumaksukomiteede kaotamist;
- 2) tulumaksu asjade iganemise aeg peaks jääma endiseks viis aastat.

II

Seisukoha võtmine töö- hoolekandeministeeriumi korralduse kohta kosmeetikaainete müügi korralduse suhtes.

Tervishoiu- ja hoolekandevalitsus pööras 15. veebruaril s. a. maa- ja linnavalitsuse tervishoiu osakondade ja politsei peavalitsuse poole ringkirjaga, milles juhitakse tähelepanu sellele, et mõnede arstliskosmeetiliste ainete, nagu hambapastade, -kreemide ja -eleksiiride või suuvete kohta tehakse liig laialist reklaami hoonetele, aedadele, kaupluste ustele ja akendele, trammivagunitele ja tänavate nurkadele ülesseatud siltide näol. Tuleks pidada silmas, et sarnased sildid oleksid paigutatud ainult nende saaduste valmistus- ja lubatud müügikohtadele. Edasi juhitakse tähelepanu sellele, et arstlike ja arstlik-kosmeetiliste vahendite müük väljaspool apteeki ja rohukauplusi tuleb ära keelata. Nii tuleb ka toiduainete, tubaka-, paberi- ja riidekauplustele, kes rohukaupluse artikleid on seadusevastaselt hakanud müüma, keelata ära arstlike ja kosmeetiliste vahendite müük.

Selle ringkirja põhjal on politsei hakanud revideerima eriti pudukauplusi ja neile ära kee-

lanud kosmeetiliste vahenditega kaubelda. Paljud pudukauplused on pöörnud Koja poole järelepärimistega, kuivõrra niisugune keeld on seaduspärane, ja palunud Koda astuda samme selleks, et see keeld tühistataks.

Koja sündiku arvates ei tee seadus kosmeetiliste vahenditega kauplemisele mingisuguseid kitsendusi. Kas neid vahendeid müüvad apteegid, rohukauplused või ükskõik missugused teised ärid, selle kohta ei ole tervishoiu- ja hoolekandevalitsusel õigust teha mingisuguseid korraldusi ja tuleb tema ringkiri selles osas lugeda seadusevastaseks.

II sektsiooni üldkoosolek, arutades läbi tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse ringkirja arstimisvahendite ja kosmeetiliste vahendite müügi korraldamise asjas, leiab, et nimetatud ringkiri ei ole igakülgsest seadusega kooskõlas, mis pärast seda ei või pooldada.

Sealjuures tunnistas sektsiooni üldkoosolek soovitavaks, et asjaomaste ringkonnad seaksid kokku nimestiku nende vahendite kohta, mis võiksid olla vabal müügil igas ettevõttes.

III

Rahaasutiste võrgu korraldamise vajaduse küsimus.

See küsimus on võetud üles sektsiooni büroo ühel eelmisel koosolekul. Küsimuse kohta kannab ette nõunik hra R. Berendsen järgmist:

See küsimus kuulub oma iseloomult küll Koja I sektsiooni lahendusvalda, kuid tema suure ja laiaulatusliku tähtsuse pärast tuleks seda arutada ka II sektsionis.

Praegune krediidi seisukord on raske. Eesti pank on rediskonti kitsendanud, mistõttu kaupmeestel krediidi saamine on raskendatud. Pankade rohkus ei kergenda, vaid, ümberpöörduvalt, raskendab krediidivõimalusi. Pankade võrk aga kasvab iga aastaga. Meil on praegu 16 aktsiapanka 30 osakonnaga, milline arv Eesti rahaturu nõudeid küllaldaselt peaks rahuldama. Kuid peale selle on meil veel 120 ühispanka. Ühispangad ei ole suutnud oma ülesandeid küllaldaselt täita, nagu seda tunnistas isegi Rahva-panga direktor hra Kask ühistegelastepäeval.

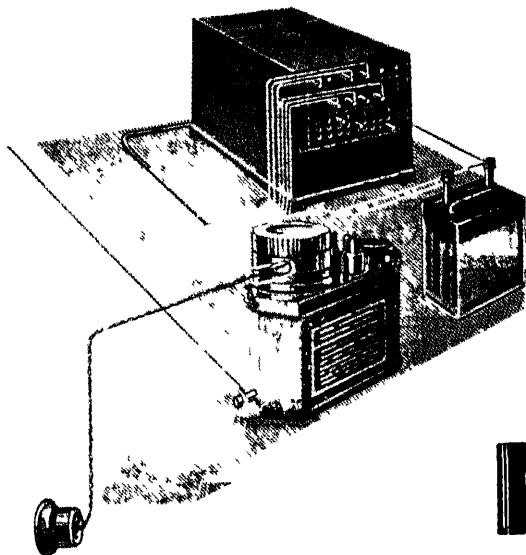
Kuulates ära ettekanne meie rahaasutiste võrgu korraldamise tarvidusest konstateerib Kaubandus-tööstuskoja II sektsiooni üldkoosolek, et meie rahaasutiste ülisuur arv ei avalda

tervendavat mõju meie rahaturule, vaid, ümberpöörduvalt, tekitab seal segadust, ühelt poolt lõhkudes krediidi andmise võimalusi soliidsele ettevõtetele, teiselt poolt jälle soodustades liig väikeste vekslite tsirkuleerimist, millist nähtust tuleb pidada täiesti ebanormaalseks.

II sektsiooni üldkoosolek avaldab soovi, et Koja juhatus ühes I sektsiooniga võtaksid kaalumisele küsimuse, kuidas oleks võimalik ühen-

dada väiksemaid krediitasutisi ja takistada aute ühispankade tekkimist, samuti astuda samme valitsuse ees selleks, et vekslite väljaandmine alla 50 krooni keelataks.

Aktsiapankadel on viimasel ajal märgata ühinemistendentsi, ühispankade juures aga asutamispalavikku. Tekib küsimus, milleks neid nii ilma plaanita asutada. Valitsus peaks siin hakkama asja korraldama.

Kuidas muudate oma hariliku raadioaparaadi võrkvastuvõtjaks?

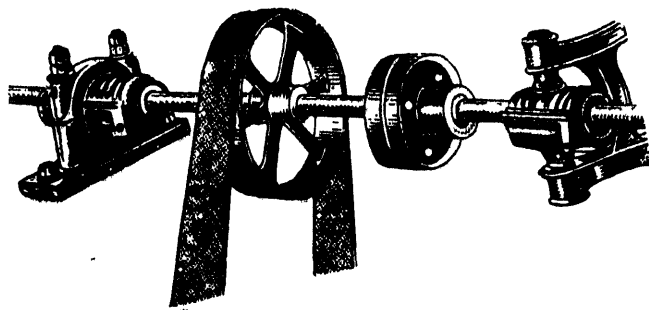
PHILIPS võrkanoodi ja
PHILIPS väikelaadija abil!

Teie raadiosisseseade ei vaja siis mingit järelevalvet ja teie unustate koguni, et teil on akkumulaator.

PHILIPS

PHILIPS

Laske endale demonstreerida kas ärides ehk oma kodus uut PHILIPS kolmelambilist vahelduva voolu vastuvõtjat!

Inglise ja Ameerika
masinarihm,
rihmarattaid,
laagreid j. n. e.,

Rootsi raam- ja ratassaage
soovitab laost

“Uh. „Pioneer“

Tallinn, Harju 45, kõnetraat 8-26

Märtsikuu teisel poolel on registreeritud järgmised uued firmad.

1. Gustav Esken, Võrus, kellade, muusikariistade ja jalgrattaosade kauplus.
2. Richard Espenberg, Kõrgesaar, Luidja, jahuveski.
3. Robert Hallisberg, Haapsalus, restoraan-võõrastemaja.
4. Jüri Hammer, Tallinnas, toiduainetekauplus.
5. Rosalie Hansen, Tallinnas, toiduainetekauplus.
6. Karl Heimvell, Tallinnas, loomade ja lihakauplus.
7. Anna Iibikus, Tallinnas, toiduainetekauplus.
8. Eduard Jõgeda, Tallinnas, valmisriietekauplus ja -tööstus.
9. Sülditööstus H. Kaur ja Ko., Tallinnas.
10. Märjamaa võõrastemaja Liisa Kruusiak, Märjamaal.
11. Albert Kuuler, Tallinnas, valmisriietekauplus.

12. Jalanõudekauplus Buffalo K. Molodsov, Tallinnas.

13. Arnold Pung, Kavastu v., segakauplus.

14. Joh ja R Raudsepp, Tartus, moe- ja pudukauplus.

15. Helene Saarjärv, Haapsalus, toiduainetekauplus.

16. Alfred Sökk, Vastseliina v., segakauplus.

17. Schmucl-Itsik Vald, Tartus, toornahkade ülesostmise äri.

Märtsikuu teisel poolel tegevuse lõpetanud firmad.

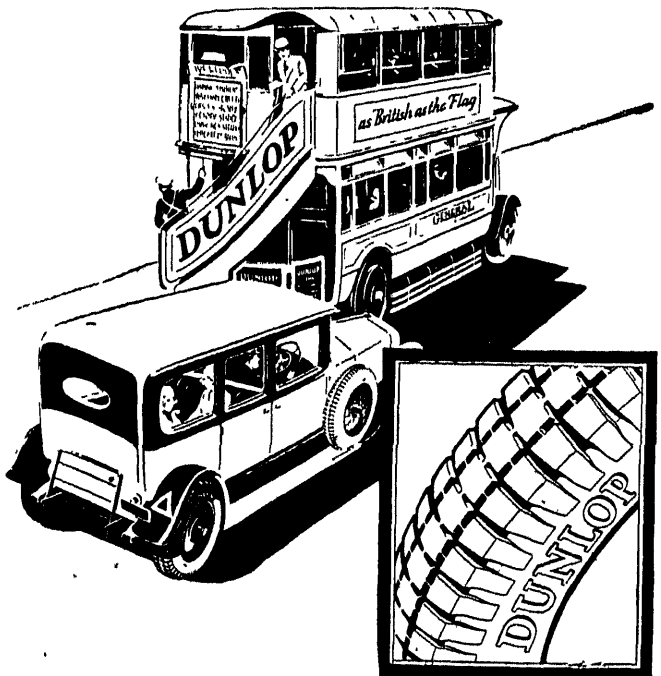
1. Rudolf Kavalik, Vao v., tuuleveski.
2. P. Heimvell ja Poeg, Tallinnas, liha ja loomadega kauplemine.
3. Juhan Lagus, Tallinnas, riiete keemilise puhastuse ja pressimise tööstus „Vesta“.
4. Alfred F. Pent, Tallinnas, autode esindus.
5. Movscha Vald, Tartus, toornahkade kauplus.
6. Kai Säinas, Vigalas, talurahvakauplus.

DUNLOP

Asjateadlikud autoomanikud varustavad hooajaks oma sõiduriistad üksnes maailmatuntud Inglise DUNLOP kummidega. Peaesindaja Eestis ja vabriku ladu

CARL TAMMANN,

Tallinn Kentmani 5, tel. 31-25

Abieluvaranduse lahutamise lepingud.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat Nr Nr.	Elukoht
Grünvald, Karl Joosepi p. ja tema abikaasa Aleksandra Jakobi t., sünd. Univer	29.XII.28.	R. T. nr. 8 29 I. 29	Tallinn, Kristine t. 4—15.
Palka, Karl-Hermann ja tema abikaasa Salme-Alide, sünd. Jurlan	29.XII.28.	„	Kloostri vald, Alliko-Kase t.
Menson, Elmar (Gustav) ja tema abikaasa Raissa	29.XII.28.	„	Tallinn, Toompuiestee 9—2.
Lillo, Oskar-Eduard ja tema abikaasa Hildegard	29.XII.28.	„	Tallinn, Herne t. 19.
Naut, Jaan Jakobi p. ja tema abikaasa Vellamo Heinrichi t.	3. X. 28.	„	Pärnum., Tõstamaa meierei.
Ülper, Peeter Johani p. ja tema abikaasa Ida Karli t.	3. X. 28.	„	Viljandim., Holstre vallam.
Padernik, Jaan Hansu p. ja tema abikaasa Sinaida Peetri t., sünd. Riso	6. VIII.28.	„	Õisu v, Sultsi alevik.
Kivistik, Jaan Mihkli p. ja Stern, Liisa Tõnise t.	17 XII.28.	„	
Pirovits, Hermann-Ihem Beri p. ja Berson, Rahil-Sara Berka t.	20.XII.28.	„	esimesel: Tallinn, Pikk 7—4. teisel: Narva, Joala 14
Jeerik, Hans-Alfred-Friedrich Jüri p. ja Kütts, Luise-Erika Kristjani t.	16. X. 28.	R. T. nr. 10 5. II. 29.	esimesel: Pärnu, Jäneselja 14. teisel: Pärnu, Riia t.
Koplus, Karl-Immanuel-Johan Mihkli p. ja Gens Erna-Elise Mihkli t.	26. X. 28.	„	
Arens, Otto Villemi p. ja tema abikaasa Liisa, Tõnise t., sünd. Schmidt	26. X. 28.	„	
Männik, Robert Jaani p. ja Kõst., Sinaida Jüri t.	3. X. 28.	R. T. nr. 10 5. II. 29	
Krik, Rudolf ja tema abikaasa Irmgard, sünd. Vollmann	12. I. 29.	R. T. nr. 12 12. II. 29.	Tallinn, Järve t. 12.
Morin, Konstantin Kasimiri p. ja tema abikaasa Aleksandra, Andrei t.	12. I. 29.	„	Tallinn, S. Juhkent. 40.
Keks, Jakob ja tema abikaasa Alide, sünd. Priskus	12. I. 29.	„	Tallinn, J. Vilmsi 17-9.
Freiberg, Paul-Mihail ja tema abikaasa Adelina, sünd. Eikelmann	12. I. 29.	„	Tallinn, Niguliste 18.
Hörnsten, Johan Johani p. ja tema abikaasa Agneta Jakobi t., sünd. Niblum	21.XII.28.	R. T. nr. 16 16. II. 29	Vormsi vald, Fõrby küla.
Kaev, Johannes ja neiu Alas, Marie	21.XII.28.	„	Läänem., Suuremõisa vald.
Krutikov, Pavel Feodori p. ja tema abikaasa Sinaida Jakobi t.	21.XII.28.	R. T. nr. 17 1. III. 29.	Tallinn, Vene t. 20—9.
Kleemann, Villem Jaani p. ja tema abikaasa Anna, Hansu t.	19. I. 29.	„	Tallinn, Poska t. 10—1.
Rulliste, Peeter Nikolai p. ja tema abikaasa Anna Peetri t., sünd. Lõik	19. I. 29.	„	Harjum., Rapla vald.
Allik, Oskar ja tema abikaasa Edla, sünd. Kal-lebrunn	19. I. 29.	„	Tallinn, S. Pärnu mnt. 14—6.
Vetter-Rosenthal, Heinrich-Viktor ja tema abikaasa Marie	26. I. 29.	„	Läänem., Haimre vald.
Steinberg, Bruno Vilhelmi p. ja tema abikaasa Asta Gerhardi t.	26. I. 29.	„	Tallinn, Lai t. 36—2.
Martinson, August ja tema abikaasa Marie, sünd. Schadova	26. I. 29.	„	Tallinn, Liivalaia 9.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Eesti Rahvapanga tegevus 1928. a.

1928. a. kandis endal 1927. a. ikalduse pitsatit. Kuigi aasta algupoolel tundus teatud elevust majanduslikus elus, mis oli tingitud eelmisel aastal tehtud valislaenust, pidurdas uus ikaldus juba sügiskuudel elavuse, kuna talv aasta lõppkuudel tõi kaasa tõsiseid raskusi.

1927. a. ikalduse tõttu oldi kevadel sunnitud seemnevilja ja jõutoidu ostuks andma Pikalaenu Panga kaudu põllumajandusele ligi 3 miljonit krooni uusi laene, mis ei jätnud avaldamata mõju meie rahaturule.

Hoiusummade tõus andis Eesti Rahvapangale aruandeaastal laenuintresside alandamise võimaluse, kusjuures isegi aasta keskel, s. o. 1. oktoobril, võeti ette uus alandus. Kuigi aasta lõppkuudel hoiusummad tunduvalt langesid, siiski ei alustatud uut intresside tõstmist, vaid 1. oktoobril maksuma pandud normid püsisid edasi ka uuel aastal.

Eesti Rahvapanga hoiusummade ja laenude liikumine 1928. a.

Kuupäev	Hoiusummad	Laenu
1. jaanuar 1928. a.	1.135.162 42	1.199.072 59
1. veebruar "	1.163.801 41	1.195.640 24
1. märts "	1.298.605 30	1.403.484 73
1. aprill "	1.448.863 09	1.262.727 84
1. mai "	1.649.437 33	1.801.936 10
1. juuni "	1.701.832 57	1.646.635 02
1. juuli "	1.659.130 37	1.538.230 22
1. august "	2.046.206 01	1.667.331 19
1. september "	1.884.566 87	1.912.889 65
1. oktoober "	1.814.204 48	2.050.464 75
1. november "	1.577.037 75	2.224.522 32
1. detsember "	1.326.197 58	2.280.002 62
31. " "	1.347.959 38	2.222.706 42

Laenu, eriti konto-korrent kujul, näitasid samuti teatud kõikumist, kuid need kõikumised ei olnud üldiselt kuigi tunduval. Üldiselt nagu näitasid laenuarved kogu aasta kestes tõusu. Seda sama võib ütelda ka väljaantud garantiide kohta.

Ühingu liikide järgi jagunesid laenu aasta lõpul järgmiselt:

Asulised	Konto-korrent	Di-kont	Kokku
Ühispannad . . .	188.299 30	766.815 18	955.114 48
Ostuüh. ja E.T.K. Piimaüh. ja nende keskühingud . . .	102.170 40	326.109 29	428.279 69
Mitmesug. muud ühist. asulised	137.065 80	144.300 —	281.365 80
Eraisikud ja asulised	272.694 37	15.530 —	287.224 37
	100.159 35	170.562 73	270.722 08
	800.389 22	1.422.317 20	2.222.706 42

Üldine diskonteeritud vekslite arv oli aasta jooksul 13.697 (eelmisel aastal 8.215), keskmine vekslite summa kr. 278,32 (eelmisel aastal kr. 282,50). Panga puhaskasu 1928. a. eest oli kr. 32.124,30.

Välismaa ajakirjandus meie eelseisva 7. näitusmessi kohta.

„Baltische Presse“ 14. märtsist s. a. kirjutab õige heatahtlikult ja kiitvalt Tallinna kui kaubanduslinna ja siin korraldatavate näitusmesside kohta. Ühtlasi juhitakse tähelepanu ka eelseisvale 7. näitusmessile.

Ka teistes Saksa, Skandinaavia ja isegi Itaalia ajakirjandustes on ilmunud meie messi kohta teateid.

Messi juhatus on valmistanud nägusad propagandabrošüürid inglise ja saksa keeles ühes plakatitega, mis konsulaatide ja esindajate kaudu saadetakse laiali. Brošüürides on rõhku pandud ka üldisele majanduslikule propagandale.

Ebaausad võtted ärilises läbikäimises.

Viimastel aegadel on korduvateks saanud nähted, et kaupade tellijad kaupmehi asetavad väga rasketesse tingimustesse, tellides kaupu lahtisel arvel, kuid peale kauba vastuvõtmist lõpetatakse juba mõne päeva või nädala jooksul äri, nii et kauba müüjal enam võimalust pole oma kauba eest raha saada kätte. Muidugi jääb kauba saatjale õigus oma nõudmisele otsida rahuldamist kohtuteel, kuid tagajärjed on teada ette; võlgnikult pole võtta midagi! Maksujõuetuks saab tunnistada seaduse järele ainult I ja II järgu kaupmehi, kuna III järgu kaupmehi ja ühisusi, kui nende oma kapitalid on

alla 5000 krooni, selle seaduse alla ei saa viia. Ka ei saa kaubasaatja lahtisel arvel müüdüd kaupa, kuigi see oleks alles, enam tagasi võtta ega nõuda. See kõik annab kuritarvitusteks laialise võimaluse, mille all saavad kannatada eriti suuremad äriettevõtted.

Nüüd kavatakse kaubandus-tööstuskoja juhatus võtta kaalumisele, kas ei tuleks siin asuda vastava seaduseelnõu väljatöötamisele, mis sääraseid nähted ärialal aitaks kõrvaldada. Helveetsia seadused näiteks näevad ette, et lahtisel arvel müüdüd kauba, kui see veel on olemas, võib kauba saatja ka võtta tagasi. Samuti tuleks meil I ja II järgu äride kohta ettenähtud maksuõuetuks tunnustamise võimalust laiendada III järgu äride ja ühingute peale ka sel juhul, kui viimaste omakapitalid on alla 5000 krooni.

Streigid tööstuses 1928. a.

1928. a. on Eesti tööstusettevõtetes tulnud ette üldse 5 streigijuhtumit, mis puudutasid kokku 43 ettevõtet. Keskmise streikivate töölise arv ulatus 1098 peale, s. o. 3,4 % kogu tööstuses tegutsevate töölise arvust. Kaotsi läks üldse 50.000 töötundi ja kokku 154.000 krooni töötasu. Kaotatud töötundide arvu poolest oli 1928. a. rekordiaasta (1927. a. oli üldse 5 streiki 5 ettevõttes, kusjuures streikivate töölise arv ulatus 218 peale, s. o. 0,8%, ja 3000 kaotatud töötundi.) 1928. a. kaotatud töötundide arvust langes 98,5 % trükitööliste peale, kes tõrkusid 100 päeva. Streik, mille põhjused olid majanduslikud, lõppes töölise täielise kaotusega ja nendest pääsis tööle ainult osa, kuna ettevõtjad streigi kestes said raskustest üle oma jõul. Seejuures ei uuendatud enam kollektiivlepinguid. Ülaloodud andmetest on näha, et streigiliikumine Eestis on väga väikese ulatusega. Ka eelmistel aastatel kehtsid osalised streigid ainult lühemat aega. —

II autode ja mootorite näitus Tallinnas.

Näitus peetakse 3. — 6. maini k. a. Tallinnas Nunne t. nr. 20, näituseplatsil.

Näituse korraldajaks on a.-s. „Näitus“ ja Eesti autoklubi.

Näituse osakonnad:

sõiduautod;

veo- ja eriautod;

omnibused, karosseriid;

mootorrattad;

jalgrattad;

aeroplanid;

paadid, süstad;
petrooleumi-, bensiini- ja naftamootorid;
autode, jalgrataste j. t. osad;
kummid, tarbed;
kütte- ja mõõdeõlid;
teedekaardid ja muud sõiduabinõud;
propaganda ja statistika.

Võistlus riikliku eksportkõlmoone kavandi kokkuseadmiseks.

Põllumajanduse peavalitsus on riikliku eksportkõlmoone kavandi kokkuseadmiseks kuulutanud välja rahvusvahelise võistluse. Võistlustingimuste järele tulevad kavandid anda põllumajanduse peavalitsusele mitte hiljem kui 1. juulil 1929. a. kell 12. Postiteel saadetud kavandid peavad olema hiljemalt 1. juuliks 1929. a. antud postile ja kõige hiljemalt 10. juulil 1929. a. jõudnud põllumajanduse peavalitsuse kätte. Auhindadeks on määratud: I auhind 3000 kr., II auhind 2000 kr. ja III auhind 1000 kr.

Kõlmoone kavatakse ehitada Tallinna sadama Baikovi sillale. Ta koosneb peahoonest ja juureehitistest. Peahoone peab mahutama endasse kõik ladu-, tööstuse- ja teised nendega lahutamatu seotud ruumid, kuna masinamaja-, kontori-, laboratooriumi- ja keskkütteruumid ning teenijate korterid oleksid koondatud kõlmoone juureehitisse.

Lähemad tingimused ja andmed võistlusest osa võtta soovijale annab põllumajanduse peavalitsus Tallinnas.

Järelepärimisi välismaalt mõnesuguste kaupade kohta.

1. Suurem Londoni karusnahkaäri soovib Eestist vedada välja rebase-, orava- ja igasugu teisi karusnahku ja otsib ühendust meie sellekohaste eksportööridega.

2. Kairo rauaäri (Egüpt.) soovib Eestist vedada välja vanu raudteeroopaid 14—16 ja 28—35 klgrm. jooksev meeter.

Asjast huvitatuid palume suusõnal või kirjalikult pöörduda Kaubandus-tööstuskoja II sekts. poole, kust võib saada nende äride kohta lähemaid teateid.

Eesti väljaveost Prantsusmaale.

Eesti väljavedu Prantsusmaale oli 1928. a. 1.676.638 krooni. 1927. a. oli ta 1,3 milj., 1926. a. 4,9 milj. ja 1925. a. 3,4 milj. krooni. Vähene-

mine on tulnud peaaegselt selle läbi, nagu näitavad Statistika Keskbüroo andmed, et viimastel aastatel peaaegselt linu Prantsusmaale on eksporteeritud vähem, kuna aga just linad 1925. a. ja 1926. a. olid tähtsaim eksportkaup, mis esines meie väljaveos Prantsusmaale.

Tähtsaimad kaubad, mis meilt 1928. a. Prantsusmaale läksid, olid:

	Väärtus
Tselluloos, kuiv	1.029.926 kr.
Lina	85.422 „
Linased kaltsud	32.400 „
Ajalehepaber	12.461 „
Kuuse- ja männilauad ja plangud	234.692 „
Toolipõhjad	199.585 „
Hobusenahad	20.245 „
Puust mööbel	16.489 „

Muudest Eesti kaupadest, mis veel 1928. a. Prantsusmaal on leidnud turgu, aga vähesel hulgal, on nimetada: kalakonservid (kilud, sprotid jm.), seened ja seenekonservid, liköörid ja napsid, vineerplaadid, juteriie, kuiv puumass, villased kaltsud, nõõriotsad ja jäänsused.

Või väljavedu märtsikuus 1929. a.

Piimasaaduste väljaveo kontrolljaama andmeil veeti tänavu märtsikuus välja 8.682 pütti võid, nettokaaluga kogusummas 442.111 kg. Sellest läks 4.516 pütti (229.946 kg.) Saksamaale, 4.053 pt. (206.404 kg.) Inglismaale, 102 pt. (5.221 kg.) Soome, kuna ülejäänud 11 pt. (540 kg.) saadeti Aafrikasse. Läänud aasta märtsikuus läks välismaale 10.201 pütti võid, seega on tänavu väljavedu veidi vähenenud.

Elamiskulude indeks.

Elamiskulude indeksarv näitab viimastel kuudel suurenemist. Kui 1913. a. indeksarvuks on 100, siis 1928. a. oli keskmine 112, tänavu jaan. 117 ja veebruaris 119. Läänud aasta veebr. oli ta 109.

Soome:

Liha sisse- ja väljavedu. Soome karjapidajate poolt on tihti olnud kuulda rahulolematust Eesti liha sisseveo kasvamise pärast viimastel aastatel; on toonitatud, et Soome oma liha peaks läbi saama ning osa isegi välja vedama. Hiljuti avaldas karjakeskuskunna juhataja Yrjö Collan lähemaid teateid Soome praeguse lihaturu seisukorrast,

Collan seletas: piimasaaduste suhtes võib Soome küll saada läbi omamaa toodanguga, ning isegi vedada välja, kuid liha suhtes ei ole seisukord nii hiilgav. Liha sisse- ja väljavedu oli Soomes viimase 4 aasta jooksul:

	Loomaliha		Sealiha		Väljav. värske kg.
	Sissev. kg.	Väljav. milj. kg.	Sissevedu värske kg.	soolatud kg.	
1925	3400	2,8	1700	1470000	320000
1926	1200	2,9	8900	3060000	130000
1927	890000	1,3	23300	2270000	51000
1928	2662000	0,5	299000	2480000	82000

Liha tarvitus on viimastel aastatel Soomes kiiresti kasvanud ja mitte üksi suuremates tarvituse keskkohdades, vaid isegi maal, mõned maakonnad, kust enne liha viidi välja, on nüüd ise liha mujalt hakanud ostma, näiteks Põhja-Karjala ja Kesksuome. See ei tähenda sugugi, et karjapidamine on minemas tagurpidi, vaid nähtuse põhjust tuleb otsida selles, et võrdlemisi kõrgete vöihindade tõttu kasvatatakse viimastel aastatel rohkem lehma kui tapaloomi. Meie karjakasvatatajad tahaksid ise liha vedada välja ja lihaimport on nende arvates tarbetu ning kuritegu. Praegune seisukord lihaturul näitab aga, et nende arvamisid on ekslikud: ei saa ju liha eksporteerida, kui kodumaa lihahinnad on kõrge- mad kui naabermaades, teiseks on meil viimastel aastatel lihast oma tarvituseks aina puudus olnud, see aeg on veel kaugel, kus jõuame liha ületoodanguni. Kui aga praeguse turukonjunktuuri juures lihast tahetakse teha väljaveoartiklit, siis on seeainult väljaveopremiate abil võimalik.

Telliskiviturg. Ühes eelmises nr. kirjutasime, et Soome telliskivitöösturite ühing valitsuse ees on esinenud nõudmisega ehitustelliskivi sisseveotolli tõsta Smk. 1.75 100 kg. pealt, s. o. 85 Smk. 1000 kivi pealt (senine toll oli Smk. 0,30 100 kgr. pealt, ning Eesti kividele tollialandus veel 75%). Nagu nüüd täiendavalt kuuleme, nõuavad töösturid oma memorandumis, mis valitsusele on ära antud, ka kaubalepingute revideerimist ses mõttes, et kõik välismaalt toodud telliskivid ühevõrra tolli alla käiksid; teiste sõnadega, nõutakse Eestile antud 75% tollialanduse tühistamist. Mär- gükirjas toodud andmete põhjal on ehitustelliskive Soome veetud sisse 1928. a. 268.000 tonni, 48,3 milj. Smk. eest (1927. a. — 141.000 tonni, 25,3 milj. Smk. eest). Peale selle impoteeriti 1928. a. tulekindlaid kive 38.000 tonni, 24 milj. Smk. eest. Soome oma tehaste toodang olnud 1928. a. 540.000 tonni ning 1927. a. 431.000 tonni, seega juurekasv ühe aastaga 110.000 tonni. Et käesoleval aastal

Soome tehaste valmistusvõime veel suurenevat äsja ettevõtetud ümberehituste ja laienduste tõttu selle tööstuse alal, teiselt poolt aga ehituse hooaeg käesoleval aastal on väiksem rahanduskriisi tõttu, siis avaldavad Soome telliskivitöösturid kartust, et nad viimati kõike toodangut k. a. ei suuda ära mahutada ning et tehased, kuhu just viimasel ajal palju kapitali on investeeritud, võivad seisma jääda. Telliskivitööstusse olevat Soomes mahutatud 200 milj. Smk. kapitali, ning tehastes olevat kokku töölisi 10.000 ümber. Telliskivitööstuse töstmise tarvidust motiveeritakse veel seega, et telliskivi veohinnad raudteel Soome tehaseid võistluses Eesti omadega asetavad ebasoodsasse olukorda, kuna prahihinnad Eesti rannast Helsingi olevat madalamad kui raudteel isegi Riihimäelt Helsingi (s. o. 71 km.).

Viimasel ajal on Soomes saanud harilikuks nähtuseks, et iga organiseeritud tööstusala esineb tollikaitse nõudmistega. Selle põhjuseks on vähe end tunda andev majanduslik kriis ja ikka kõvasti passiivne kaubandusbilanss, mis tööstureid julgustab astuma välja nõudmistega lootuses et valitsus hädaga on sunnitud tulema vastu nende soovidele.

Leedu:

Kaubandus: Märtsi alul käis Põhja-Leedu ärimeeste ja töösturite delegatsioon peaminister prof. Voldemarase juures, kellele esitasid pika memorandumi, milles loetakse seisukord üsna katastroofiliseks. Seisukorra päästmiseks palutakse esialgu kohe 5 milj. lit. pikaajalist krediiti madala protsendiga ning maksude seisma panekut tulevase viljasaagi realiseerimiseni. Prof. Voldemaras andis delegatsioonile head lubadused, kuid rahamin. Tubelis, kelle juures dele-

gatsioon hiljem käis, vaatas asja peale päris pessimistlikult ja arvas, et valitsusel pole võimalik neid soove täita, põhjendades seda üldiste majanduslikkude ja rahanduslikkude raskustega praegu.

Kaubandus-tööstuskoja poolt ärimeestele, töösturitele ja välisfirmade esindajatele saadetud aruandetele peale on suurem osa vastuseid saadud. Need kõik kirjeldavad seisukorda üsna kurvalt. Alates maist 1928. a. on nii kaubanduses kui ka tööstuses täieline seisak.

Daani:

„Töörahu“ seadus.

Enne laialisaatmist jõudis riigipäev veel võtta vastu nõndanimetatud töörahu seaduse, mis sihib nii tööandjate kui ka töövõtjate organisatsioonide kõikvõimu piiramiseks. Tunnistatakse tühisteks kollektiiv-lepped, mis mitteõiguslikul teel piiravad üksikute isikute vaba juurepääsu kutsetele ja töödele. Edasi tunnistatakse seadusvastaseks ja kahjutasustamisele kuuluvaks ning trahviga kuni 100.000 kroonini või lihtvangistusega karistatavaks igasugused majanduslikud või isiklikud surved — nende hulgas ka boikoteerimine, — mis sihivad üksikute isikute õiguse piiramisele nende ligipääsus kutsele ja tööle, nende vabaduse vastu väljaspool organisatsiooni seismises või soovikorral liikmeks astumises.

Kohtute otsustada on, kas on iga üksik juhtum seadusvastane ja karistatav.

Seadus on kutsutud välja organisatsioonide poolt oma võimu kurjasti tarvitamisega. Töölise organisatsioonid seisavad tööandjate ja töövõtjate vahel ega luba palgata tööle isikuid väljaspool organisatsiooni. Sellele vabaduse piiramisele tahab siis nüüd uus seadus teha lõpu.

Tolliteateid.

Tollikomitee otsusi mõnede kaupade tollimise kohta.

Avaldatakse teadmiseks, et tollikomitee otsustas tunnistada:

1.

I. A. Sisseveotariifis.

Kindanahast väljalõigatud pikerghused, otsejoonelised tükid, pealepressitud sõrmetaoliste joontega, t.-t. § 55 p. 5 + 20% alla kuuluvaks kui nahast väljalõiked väikeste asjade jaoks t.-t. § 57 p. 3 märkuse 1 järel. (T.-k. otsus nr. 2568 — 9. III. 29 a.)

Tõstemasina (lifti) puust kabiin, mille põrand on tõmmatud üle linoleumiga, t.-t. § 61 p. 2 alla kuuluvaks, võttes arvesse, et ainult põranda katmine linoleumiga ei kujuta enesest asja riidega ületõmbamist. (T.-k. otsus nr. 2563 — 9. III. 29. a.)

Õlest, umbes 25 sm. pikkusteks tükkideks lõigatud joogikõrred t.-t. § 62 p. 4 alla kuuluvaks t.-s. § 216 kohaselt. (T.-k. otsus nr. 2565 — 9. III. 29. a.)

Tumesinine (ühevärviline) paber, väljapressitud hariliku nahataolise mustri- riga, t.-t. § 177 p. 2-f alla kuuluvaks, kui paber

nahasarnaseks pressitud. (T.-k. otsus nr. 2567 — 9. III. 29. a.)

Puuvillane kardinatüll, palistuse asemel kanditud lihtsa puuvillase paelaga, t.-t. § 206 p. 1-a + 10% alla kuuluvaks. (T.-k. otsus nr. 2569 — 9. III. 29. a.)

Kaelakee, valmistatud kunstlikkudest pärlidest, värvilisest klaasist helmestest ja lihtsast metallist sakilistest rõngakestest, t.-t. § 215 p. 2 alla kuuluvaks, kui pudukaup lihtne, kuivõrra metallist osad ei ole hõbetatud, vastasel korral t.-t. § 215 p. 1 alla. (T.-k. otsus nr. 2564 — 9. III. 29. a.)

Õnge- ja landiniidi kerimise värtnad: alumiiniumist t.-t. § 215 p. 2 ja vastest t.-t. § 215 p. 3 alla kuuluvaks kui pudukaup (T.-k. otsus nr. 2562 — 9. III. 29. a.)

Tõrvaga läbiletatud papp (balatum), ühelt poolt kaetud värviga (mitte muustrilisel), t.-t. § 177 p. 1-d alla kuuluvaks kui ületõetatud papp, s. o. ühelt poolt värvitud (ilma ilustusteta). (T.-k. otsus nr. 2581 — 16. III. 29. a.)

Papistratas ja papiriba, tarvitavad habemeajamispeegli osadena (peegli taga-poolle ja ääre kattedeks), t.-t. § 215 p. 2 alla kuuluvaks kui tualettkauba osad. (T.-k. ots. nr. 2585 — 16. III. 29. a.)

Jalgrattatüüri (lengstangi) tselluloidist käepide t.-t. § 215 p. 2 alla kuuluvaks kui tselluloidist teosed, jalgrattaosade jaoks tarvisminev materjal. (T.-k. otsus nr. 2587 — 16. III. 29. a.)

Häälitsevad piltpostkaardid t.-t. § 215 p. 2 alla kuuluvaks, kui laste mänguasjad. (T.-k. otsus nr. 2588 — 16. III. 29. a.)

Puuvillane silmkoetud harvriie, millest põimitud läbi kunstiidist lõng, t.-t. § 205 p. 1 alla kuuluvaks kui põimitud teosed siidist. (T.-k. otsus nr. 2584 — 16. III. 29. a.)

Nahast 1,5 sm. laiune riim, kanditud hõbetatud metallist helmestega, t.-t. § 57 p. 6 alla kuuluvaks. (T.-k. otsus nr. 2553 — 2. III. 29. a.)

Klaasvatti, pakitud väikestesse, suuruses umbes 20 sm. × 10 sm. × 5 sm. karpidesse, mis väikemüügil ühes kaubaga läheb tarvitaja kätte, t.-t. § 77 p. 5 alla kuuluvaks ühes karpidega. (T.-k. otsus nr. 2556 — 2. III. 29. a.)

Avaldatakse teadmiseks, et tollikomitee seletas:

1) „Eesti-Türgi kaubalepingu järele on tollialandus iga sorti harilikkude rosinate kohta, seal hulgas ka sultaniidid, välja arvatud ainult suured rosinad (n. n. Malaga liik ja teised sarnased), ning selle lepingu järele antakse samad soodustused ka Ameerika Ühisriikide alla kuuluvale Kaliforniale“. (T.-k. seletus nr. 2552 — 2. III. 29. a.)

Avaldatakse transiitkaupade revideerimise tähtaja kohta alljärgnev rahaministeeriumi eeskiri:

1) Transiitkaupadeks, mille revideerimise tähtaeg rahaministeeriumi eeskirjadega on pikendatud, loetakse niisugused kaubad, missugused juba kauba saatedokumentide järele transiidiks on määratud või mille kohta kaubakäsitaja poolt vastav transiitülesandekiri on esitatud (t.-s. § 185 märkus).

2) Transiidiks ülesantud kaupu tollirevideerimisele tuleb võtta enne nende edasisaatmiseks kindlaks määratud tähtaega: a) enne 3-kuise tähtaja möödumist kaubasisseveo päevast arvates — kaubakäsitaja ülesandekirja põhjal (t.-s. § 184 p. a); b) pärast 3-kuise tähtaja möödumist — kaubakäsitaja erilise ülesandekirja põhjal (t.-s. § 185 märkus), kuna kauba revideerimiseks tuleb seada kokku väljavõtte (t.-s. § 184 p. b).

Alus: Rahaministeeriumi eeskiri tolliametile nr. 10273-M. 19. III. 1929. a.

TALLINNA

Vastastikku Vastutavate Ametnikkude Ühing

Tallinn, Suur Karja 18.

Kõnetraat 15-48

Soovitab oma liikmeid vastutavateks ametnikkudeks, nagu:

ärijuhtideks

tööstuse juhatajateks,

raamatupidajateks jne.:

laeka- ja laduhooldjateks,

metsaametnikkudeks,

ekspeditoriteks jne. jne.

Ühing vastutab tema liikmete kätte usaldatud väärtuste eest sellekohaste kokkulepete järele.

Ühing on asutatud 1920. a.

Vastutuskapital seisab Tallinna Börsikomitee valve all.

Turgude ülevaade.

Suurmüügihindade liikumine Tallinnas.

Tallinna börsikomitee andmeist selgub:

Tallinna suurveskite rukkijahud ja rukkipüül, mis veebruarikuu lõpul kallinesid, läksid märtsikuu keskpaigas odavamaks, kuid jäid siiski kallimaks kui olid aasta alul. Märtsi lõpul maksid rukkijahud 100 kg. 19 kr. 25 s. — 21 kr. 40 s. ja rukkipüül 26 kr. — 28 kr. Samade veskite nisujahudel seisis hind märtsikuus püsivalt 36 kr. 40 s. — 47 kr. 60 s. peal.

Rukiste (Saksa) hind tõusis veebruarikuu lõpul kuni 20 kr. 10 s. per 100 kg. Märtsikuus on rukkid läinud odavamaks, nii et märtsi lõpul oli hind 18 kr. 30 s. — 18 kr. 60 s. per 100 kg.

Kaertel seisis hind märtsikuus püsivalt 18 kr. — 18 kr. 60 s. peal. Aasta alul olid kaerad odavamad.

Odrad läksid märtsi teisel poolel natuke odavamaks. 100 kg. toiduotri maksis märtsi lõpul 18 kr. 90 s. — 19 kr. 50 s.

Riis (Burma II) maksis märtsi lõpul 38 kr. per 100 kg. Aasta alul oli kõrgeim hind 36 kr. 30 s.

Ekportkartulite hind oli (100 kg.) märtsi lõpul 6 kr. 50 s. — 7 kr., aasta alul aga 5 kr. 50 s. — 5 kr. 80 s.

Ekspordvõi, mille kg. aasta alul maksis 310—314 s., oli märtsikuus tunduvalt odavam. Hind oli märtsi lõpul 250—255 s.

Kaseiinil on hind langenud, kuid oli siiski märtsis kõrgem kui veebruaris. Hind märtsis 76—80 kr. per 100 kg.

Kohvi, kakao ja tee hind on tänavu kogu aeg seisnud püsiv.

Suhkru hinnale mõjusid erakorralised jääolud. Märtsi lõpul maksis Poola suhkur 39½—40 kr. per 100 kg., aasta alul oli kõrgeim hind 35 kr. 40 s. Üksvahe, veebr. lõpul ja märtsi alul, oli sama suhkrud hind juba 42 kr.

Saksamaalt toodav sool läks märtsis kallimaks, kuna Vene sool on seisnud ühekõrguses hinnas. 100 kg. Saksa soola hind märtsis oli 375—425 senti.

Heeringate hind ei ole tänavu muutunud.

I sorti sealiha 1 kg. hind on kõikunud 1 kr. ümber. Märtsi lõpul oli hind 110—118 senti.

I sorti loomaliha hind tõusis märtsi lõpul 65—85 senti peale per kg.

Segajõutoitude hind on seisnud püsiv.

Langenud on hind linadel. Märtsi lõpul maksid Liivi linad 1250—1280 kr., Petseri ja Võru linad 1372½—1403 kr. ja Tartu linad 1250—1280 kr. per tonn (1000 kg.).

Kivisüsi, mille sissevedu jääolud takistasid, maksis märtsi lõpul: Yorkshire, 2 korda pestud, 36—37 kr., Newcastle 36—37 ja sepaõed 40—45 kr. per 1000 kg.

Nafta hind on seisnud püsiv, aga petroleum maksis märtsi teisel poolel 1725—1850 s. per 100 kg., kuna aasta alul hind oli 1500—1620 s. Bensiinil on hind märtsis langenud. Jaan. lõpul ja veebr. maksis 100 kg. kuni 43 kr., nüüd märtsi lõpul oli hind 36—39 kr.

Toiduainete turg.

London.	
11. IV. Nisu, kaal—496 Ingl. nl.	
Northern Manitoba	£ 48/6
Hard Winter	44/3
Rosario Santa	42/9
Jahu, kaal — 280 Ingl. naela.	
Manitoba	33/—
Austraalia	32/3
Kansas	33/9
Odrad, Kanada Nr. 3, kaal —	
370 Ingl. naela	32/3
California, kaal — 424 Ingl. naela	42/—
Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela	
La Plata	23/9
Canada Nr. 2	24

Linad, eif.	
Riga Z. K.	£ 89.0.— —
Pärnu H. D.	80.0.— —
Slanetz U/A Medium	87.0.— —
Bacon, kaal 112 Ingl. n.	
Iiri	sh. 120.0.— 128.0
Daani	110.0.— 118.0
Kanada	112.0.— 114.0
Hollandi	106.0.— 114.0
Munad, kaal — 120 Ingl. naela	
Inglise	12.0.— 14.0
Daani	11.6.— 13.6
Või, kaal — 112 Ingl. n.	
Hollandi	— —
Daani	160.— 164.—
Uus-Merimaa	152.— 172.—
Austraalia	150.— 164.—
Argentiina	— —

Hamburg.			
11. IV. Nisu			
Sisemaa, tonni eest . . .	Rmk.	232—234	
Manitoba, cif 100 kgr. eest term. fl.		13.20	
Hard Winter, cif 100 kgr.			
eest loco	fl.	12.45	
Ameerika jahu, cif. 100 kgr.			
eest loco	§		
Rukis			
Sisemaa, tonni eest loco .	Rmk.	226— 228	
Western II, cif 100 kgr. eest loco fl.		11.75	
Kaerad			
Sisemaa, tonni eest . . .	Rmk.	222—224	
Odrad, talve			
Sisemaa, tonni eest . . .	"		
Odrad, suve			
Sisemaa, tonni eest . . .	"		
Suhkur			
C. S. R. Feinkorn, 50 kg.			
eest, loco	£	11/2¼	

Saksa „Eksport“ 50 kg. eest			
termini	£		—
Jaava, 50 kg. eest termini			—
American Fine Granulated			
50 kg. eest			—
Riis Burmah II, 50 kg. eest	"		13/10½
Rasv			
Purelard American, 100 kg.			
eest	§		31¼
Steamlard	"		29¾
Või, Berliini en gros			
hinnad, tsentneri eest . .			
Sisemaa I sort	Mk.		155.—
" II "	"		146.—
Välismaa	"		—
Eesti või	"		169—172
Läti või, punane	"		170—173
" must	"		166—169
Uus Merimaa	"		170—171
Siberi	"		165—167

Välisbörsid:

	L O N D O N										
	27. III	30. III	2. IV	3. IV	4. IV	5. IV	6. IV	8. IV	9. IV	10. IV	11. IV
Frank . . .	124.19	124.19	124.20	124.16	124.22	124.20	124.23	124.22	124.23	124.23	124.25
Dollar . . .	4.8532	4.8528	4.857/82	4.8525	4.8525	4.8528	4.8538	4.8550	4.8540	4.8529	4.8540
Rootsi kroon	18.17	18.17¼	18.17½	18.17¾	18.177/8	18.17¾	18.18¼	18.18¼	18.18¼	18.18¼	18.185/8
Daani kroon	18.21¾	18.21¾	18.21½	18.215/8	18.21	18.21	18.215/8	18.21	18.217/8	18.208	18.21
Norra kroon	18.197/8	18.19¾	18.19½	18.20	18.20	18.20	18.201/8	18.201/8	18.201/8	18.20¼	18.201/8
Saksa mark	20.465/8	20.46¼	20.46½	20.468	20.467/8	20.47	20.47	20.47¼	20.471/8	20.47	20.468
Soome mark	192.95	192.95	192.75	192.95	192.95	192.95	192.95	193.—	193.10	192.97	192.97
Floriin . . .	12.1100	12.1093	12.107/8	12.1067	12.1056	12.1027	12.1031	12.0981	12.0968	12.0937	12.0950
Liira . . .	92.71	92.76	92.75	92.73	92.75	92.75	92.84	92.88	92.80	92.78	92.74
Helveetsia fr.	25.228	25.225/8	25.22½	25.221/8	25.22	25.22¼	25.217/8	25.22	25.22	25.215/8	25.22
Tshehholi.kr.	163.84	163.81	163.75	163.96	163.90	163.87	163.87	163.93	163.81	163.93	163.93
Belgia frank	34.94¾	34.94	34.94½	34.951/8	34.955/8	34.955/8	34.947/8	34.95¼	34.95¼	34.95¼	34.95¼
Schillingid	34.52	34.52	34.53	34.50		34.53	34.54	34.54	34.56	34.57	34.57
Pengo . . .	27.85	27.85	27.85	27.85		27.86	27.86	27.86	27.86	27.86	27.86
Latt . . .	25.21	25.21	25.21	25.21		25.21	25.21	25.21	25.21	25.21	25.21
Litt . . .	49.—	49.—	49.—	49.—		49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—
Tsherv. . .	9.43	9.43	9.43	9.43		9.43	9.43	9.43	9.43	9.43	9.43
Eesti kroon	18.18	18.18	18.18	18.17		18.18	18.18	18.18	18.18	18.18	18.18
Höbe p/unts	2/2¼/16		2/15/16	2/17/8	2/17/8	2/18/4	2/18/15	2/18/15	2/17/8	2/17/8	2/18/16
Plaati p/unts											
Kuld p/u.											
	B E R L I N										
	27. III	28. III	2. IV	3. IV	4. IV	5. IV	6. IV	8. IV	9. IV	10. IV	11. IV
Naelsterling .	20.459	20.46	20.459	20.463	20.463	20.466	20.468	20.471	20.469	20.467	20.47
Frank . . .	16.48	16.475	16.475	16.485	16.48	16.48	16.48	16.48	16.48	16.475	16.47
Dollar . . .	4.216	4.2155	4.216	4.217	4.217	4.217	4.2165	4.2165	4.2165	4.2170	4.217
Rootsi kroon	112.60	112.60	112.55	112.58	112.58	112.59	112.57	112.56	112.57	112.58	112.55
Daani kroon	112.32	112.33	112.33	112.35	112.36	112.40	112.42	112.42	112.43	112.42	112.41
Norra kroon	112.42	112.41	112.40	112.42	112.42	112.42	112.42	112.44	112.43	112.43	112.43
Soome mark	10.60	10.60	10.601	10.603	10.603	10.603	10.60	10.603	10.601	10.604	10.503
Floriin . . .	168.92	168.955	168.94	168.97	168.99	168.96	169.09	169.18	169.22	169.25	169.24
Liira . . .	22.08	22.065	22.065	22.07	22.075	22.07	22.065	22.05	22.06	22.065	22.07
Helveetsia fr.	81.10	81.005	81.11	81.145	81.155	81.165	81.17	81.165	81.175	81.18	81.17
Tshehholi.kr.											
Belgia frank	58.555	58.535	58.545	58.56	58.55	58.56	58.56	58.555	58.56	58.56	58.565

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavaate kaupade nimikirjad ja hinnad (en gros).

	Kroonid.		Kroonid.
Jahud: nisu, pehme, Ameerika ja Inglise	100 kg. 44.60—46.15	Heeringad, Schoti Matties	tünn 51.00—53.00
" söre, Ameerika ja Inglise	" 44.50—45.—	" Schoti Matfulls	" 55.00—57.00
"J. Puhk ja Pojad" suurveski		" Norra	" 25.—
Jahu: rukki	" 19.85—20.45	Liha, sea, I sort	1 kg. 1.20—1.30
" püül	" 26.00—27.20	Liha, looma, I sort	" 3.60—1.00
" nisu, pehme — söre	" 36.40—47.40	Õlikoogid, linaseemne	100 kg. 20.75
"J. Puhk ja Pojad" suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 klg. eest ühes valge puuvillase kotiga.		" päevalille	" 20.75
Püülijahu:		" suhkrupeedi	" 13.15
Rukkipüül patent (à 50 kg.)	50 kg. 32.—	Jahu, päevalille	" 21.25
" harilik	" 28.60	Segajõutoit I s.	" 20.50
"Eesti Parem" saiajahu à 50 kg.	" 46.—	" II s.	" 18.50
"Kalev"	" 43.—	Soja tangud	" 22.—
"Taara"	" 41.90	Nisukliid	" 14.40—15.00
"Kungla"	" 37.60	Puuvillane riie, Bjas	meeter 0.59—0.73
"Sampo"	" 36.40	" Mitkal	" 0.45—0.53
Manna	100 kg. 48.60	Lina, Liivi R. Saatejaam	1000 kg. 1220—1250.00
Granular	" 43.70	" Petseri	" 1311.50—1342
" poolsöre	" 46.80	" Võru	" 1311.50—1342
" söre	" 47.40	" Tartu	" 1220—1250.00
A/S. Rotermanni teh.		Kivitsüsi, auru, Yorkshire,	
Jahu: rukki	" 19.25—20.45	2 korda pestud	1000 kg. 35.—
" püül	" 26.00—26.60	" Newcastle	" 35.—
" nisu, pehme — söre	" 38.00—47.60	" sepa	" 40.—45.—
Peluschkid, külvi	" 26.25	Koks, gaasi, Tall. gaasivabrik	" 40.—
Vikid	" 26.25	Põlevkivi, I sort A fr-ko Kohtla j.	" 6.10
Nisu, külvi, suvi „Rubiin“	" 35.—	" I B	" 5.50
Rukis, Saksamaa	" 17.70—18.00	" II	" 4.90
Kaerad, toidu, Eesti	" 18.00—18.30	" III	" 2.75
" Saksamaa	" 18.30—18.60	" Fenolaat, netto	100 kg. 9.50
" külvi	" 20.00—21.50	" Gudroon, brutto	" 12.25
Ristikehin, punane, Siberi, külvi	" 189.—	" Tooresõli, netto	" 9.25
Odrad, toidu	" 18.60—19.20	" „Mootornafta“	" 10.—
" külvi, kahetahuline	" 20.30—21.25	Riigi turbatõstus: „Turvas“	1000 kg. 12.85
" neljatahuline	" 26.75	Põlevkivipigi franko j. Kohtla	100 kg. 11.25
Herned, valged, Vene	" 22.25—26.00	Raud, sordi	" 16.00—18.00
" Hollandi	" 40.90—41.20	" vits	" 19.55—29.55
Riis, Burma II	" 37.00—37.50	" plekk	" 22.—28.—
Kartulid, eksport	" 6.50—7.00	" plekk, tsingitud	" 34.75—38.50
Kartulitärklis „Superieur“	" 41.20	Raudtalad	" 16.—
Siirup, kartuli, 42%0	" 48.80	Teras, vedru	" 27.50—30.50
Glükoos	" 4.5.70	" tööriistade	" 73.25—85.40
Või, eksport, I sort	1 kg. 2.55—2.65	Inglüstina	" 550.—
Margariin, välismaa	" 1.17—1.22	Seatina	" 53.40—57.95
" kodumaa	" 1.09—1.15	Vaskplekk, punane	" 210.—
Kaseiin, Eesti	100 kg. 76.00—80.00	" valge	" 200.—
Juust „Schweitsi“, kodumaa	1 kg. 1.85—1.90	Tsinkplekk	" 97.50
Kakao, Hollandi	1 kg. 1.60—1.80	Masinaõli, Vene	" 27.45—29.30
" Inglise	" 1.35—1.45	" Poola	" 24.40—26.25
Kohv, Rio, Santos	" 2.70—2.80	" Ameerika	" 29.90—31.70
" Kesk-Ameerika sordid	" 3.20—4.30	" mootori	" 35.40—42.70
Tee, lahtine, Orange Pekoe, Tseilon	" 5.20—5.65	" Poola	" 32.95—34.80
" Orange Pekoe, Java	" 4.70—5.30	" auto	" 39.65—103.70
" Moning, Hiina	" 2.55—2.80	" Poola	" 36.60—45.75
Suhkur, peenike, valge, Saksam.	100 kg. 36.50	Linaseemneõli	" 87.00—90.00
" Ameerika	" 37.—	Värnits	" 90.00—95.00
" Vene	" 35.50—36.00	Tsilindriõli, Ameerika 280 ^o	" 31.10—36.60
Suhkur, peenike, valge, Poola	" 36.—	" 320 ^o	" 45.75—54.90
Sool, lahtine, Vene,	" 3.35—3.40	Nafta, Vene	" 13.10—14.—
" Saksam.	" 3.75—4.25	" Ameerika	" 11.90—13.10
Heeringad, Yarmouth, Matties	tünn 44.00—50.00	" Poola	" 11.90
" Matfulls	" 48.00—54.00	Petrooleum, Vene, sisternid ja vaadid	" 17.25—18.50
		" Am., sistern. ja vaadid	" 17.25—18.50
		Bensiin, Vene	" 36.—39.00
		" Ameerika	" 36.—39.00
		Eesti traktorbenziin	" 16.20—17.10

Pesusooda, kodumaa	100 kg.	9 10.—10.40
Seebikivi 72%	"	27.45—30.—
Värvid, nigros., veessulav, välim 1 kg		5 50
" tsinkvalge, valism.	"	0 89
" tinavalge,	"	1.04
" ooker,	"	0.18—0.26
Väetisained,		
" salpeeter, Tshiili 100 kg. kott		22 30
" superfosfaat 18—20% 100 kg. "		5 95
" thomasjahu 15—16% 100 kg "		5 75
" Lubjasalpeeter 15 $\frac{1}{2}$ %	"	21.35
" Leonasalpeeter 26%	"	30 30
" " 40%	"	10.45
" kainiit 12%	"	4 50
Vävelhappuammoniaak 75 kg. kott		23 30
Lubjalämmastik 100 "		18 30
Vosvoriit, Eesti 25—27% 100 "		4 80
Kusenik 46%	"	53 25
Nitrofoska	"	31.60
Paber, rotatsiooni	100 kg.	24 40
Tsement, Portland, Kunda		
pütt 170 kg.	tünn	8.90
Kriit, toores	100 kg.	—
" pestud	"	7.—7.50
Asfalt	"	7.25
Lubi	"	2.65—3.05
Kips, tükkides, franko vagun		
Irboska 1000 kg.		15.25
" jahvatatud	"	24.40
" krohvimise	"	36 60—42.70
Telliskivid, I s.,	1000 tk.	57.—62 50
Tulitikud, orig. kast (5000 toosi)		130.—
Nahk, talla, Eesti, kodumaa tooresnahast, I s.	1 kg.	3.90—4.05
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, I sort	"	4.05—4.10
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, II sort	"	3.75—3.90

Liverpooli börs. Puuvill

American Fully Middling Inglise naela (lbs) eest 8 aprill. Ingl. pens (d) loko 10.75, mai 10.49, juuli 10.49, okt. 10.37. 9. aprill. Ingl. pens (d) loko 10.82, mai 10.72, juuli 10.71, okt. 10.57.

Prahid:

Lina		
Tallinn — Stettiin	1000 kg. sh.	25/—
" — Ghent	1016 kg. "	22/6
" — Dundee	" "	32/6
" — Belfast	" "	47/6
Takud		
Puumaterjalid	Standard	
Tallinn — London	" sh.	—
" — Hull	" "	—
" — Dundee	" "	—
" — Manchester	" "	—
" — Grangemouth	" "	—
" — Belfast	" "	—
" — Antwerpen ja Ghent	" "	—
" — Rotterdam	tonn Hfl.	—
" — Amsterdam	" "	—
Segakaup		
Tallinn — Stettiin	1000 kg. sh.	12—25/—
" — London	1016 kg.	15—40/—
" — Stokholm	1000 kg. Rk.	—
Või		
Tallinn — Stettiin	või tünn sh.	1/6—
" — London	" "	—

Tallinna börsi kursisedel.

		6 IV	8 IV	9 IV	10 IV	11 IV	12 IV
New-York	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	3.74.40	3 74 35	3.74 30	3.74.30	3 74 40	3 74.35
	M.	3 75 40	3 74.35	3.75.30	3.75 30	3 75 40	3 75.35
London	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	18.17	18.17	18.17	18.17	18.17	18.17
	M.	18.22	18.22	18.22	18.22	18.22	18.22
Berliin	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	88 75	88 75	88 75	88.75	88 75	88.80
	M.	89.35	89.35	89 35	89.35	89 35	89 40
Helsingi	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	9.40	9 40	9.40	9.40	9.40	9.40
	M.	9 45	9 45	9.45	9.45	9 45	9 45
Stokholm	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	99.95	99 95	9.9.95	99 90	99.95	99 90
	M.	100 55	100.55	100.55	100 50	100 55	100 50
Kopenh.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	99.80	99.80	99.80	99.75	99 80	99.80
	M.	100.40	100 40	100.40	100.35	100.40	100.40
Oslo	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	99 75	99.75	99.75	99.70	99.70	99.75
	M.	100.45	100 45	100 45	100.40	100 40	100.45
Pariis	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	14.65	14.65	14.65	14.65	14.65	14.65
	M.	14.90	14.90	14 90	14.90	14 90	14 90
Amsterd.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	150 10	150.15	150.20	150.20	150 25	150 25
	M.	150.90	150.95	151.—	151.—	151.05	151.05
Riia	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.05	72.05	72.05	72 05	72 05	72.10
	M.	72.55	72 55	72.55	72.55	72.55	72 60
Zürich	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.05	72.05	72 05	72 05	72.05	72 05
	M.	72.65	72.65	72.65	72.65	72.65	72.65
Brüssel	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	52 —	52 —	52.—	52.—	52.—	52.—
	M.	52.50	52 50	52.50	52.50	52.50	52 50
Milano	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	19 60	19.60	19 55	19 60	19 60	19 60
	M.	20.—	20.—	19 95	20.—	20.—	20 —
Praha	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	11.10	11.10	11.10	11.10	11.10	11 10
	M.	11.30	11 30	11.30	11.30	11.30	11 30
Viin	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	52 60	52 60	52.60	52 55	52 55	52 55
	M.	53.20	53 20	53 20	53.15	53.15	53.15
Budapest	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	65 20	65 20	65.25	65 20	65.20	65.20
	M.	65.90	65 90	65.95	65.90	65 90	65.90
Varssavi	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	41.60	41.60	41.60	41.60	41 60	41 60
	M.	42 80	42 80	42.80	42.80	42 80	42.80
Kaunas	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	36.95	36.95	36.95	36 95	36.95	36 95
	M.	37 55	37 55	37 55	37.55	37.55	37.55
Moskva	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	192.25	192 25	192 25	192.25	192.25	192 25
	M.	193.75	193.75	193.75	193.75	193 75	193.75
Danzig	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.70	72.70	72 70	72.65	72 70	72.70
	M.	73.30	73.30	73 30	73 25	73 —	73 30

TALLINNA JUUDI ÜHISPANGA ÄRISEIS

31. detsembril 1928. a.

Aktiva		Passiva	
Kassa, välisraha, jooksv. a. pankades	104.276 41	Osamaksud	60.953 50
Väärtpaberid	1.428 75	Tagavarakapital	2.572 —
Osad teist. asutustes	5.360 40	Vallasvara kustut. kapital	2.432 73
Korresp. Nostro-sisemaa	5.069 50	Liikmete lisavastutus.	15.250 —
Korresp. Nostro-välismaa	7.581 97	Hoiusummad:	
Korresp. Vostro	14.270 80	Jooksvad arvel	231.335 18
Diskonteeritud vekslid	474.010 02	Valuutas	101.701 84
Konto-korrentlaenud	341.156 30	Tähtajalised	200.697 46
Vallasvara	7.751 95	Konto-korrentarvel	18.662 —
Üleminevad summad	2.070 54	Korresp. Vostro	730 65
Garantiide deebitorid	7.000 —	Korresp. Nostro-välismaa	34.983 69
Liikmete kohustused	15.250 —	Konto-korrent. a. teist. pankades	18.808 10
1929. a. kulud	964 50	Rediskont	289.670 40
Speditiooni jaoskond	31.002 07	Garantiide kreditorid	7.000 —
Kinnitus jaoskond	10.340 17	Üleminevad summad	660 87
Mitmesugused	5.795 12	Väljavõtmata osakasu	2.452 77
		Esitamata transferdid	11.519 73
		1929. a. protsendid: saadud 9.835,64	
		makstud 3.347,90	6.487 74
		Mitmesugused arved	10.598 84
		Puhaskasu	16.811 —
	1.033.328 50		1.033.328 50

TALLINNA JUUDI ÜHISPANK

Tallinna Aktsia Pank, Tallinnas.

Aktiva	Bilanss 31. detsembriks 1928. a.	Passiva	
Kassa & jooksvad arved		Aktiakapital	400.000.—
teistes rahaasutustes	159.920.30	Tagavarakapital	33.539.79
Välismaa rahad	5.848.49	Jooksvad arved ja tähtaja-	
Väärtpaberid	199.06	lised hoiusummad	1.818.138.41
Diskonteeritud vekslid &		Korrespondendid: „Nostro“	706.191.95
välismaa tratted	303.920.07	„Loro“	98.477.14
Konto-korrentlaenud	2.916.303.90	Klientide poolt välismaa	
Garantilaenude deebitorid	986.181.02	pankades tarv. krediidid	135.900.—
Akkreditiiv deebitorid	15.339.30	Avatud akkreditiivid	15.339.30
Korrespondendid: „Nostro“	9.725.34	Kto-korrentarve Eesti	
„Loro“	22.865.50	Pangas	132.815.96
Kinnisvara:	129.263.51	Rediskont. sisemaa vekslid	
amortisatsioon	25.852.70	& välismaa tratted	90.818.80
Vallasvara:	14.149.06	Väljaantud garantiid	986.181.02
amortisatsioon	4.090.38	Riigimaksud	7.221.56
Üleminevad summad	4.116.95	Saadud 0/0 ja komisjon	
Mahakirjut. v. rbl. nõudm.		1929. a.	11.720.—
& prot. vekslid	—,06	Muud passivad	17.664.95
		Puhaskasu ettekanne	
		1927. a.	253.83
		Puhaskasu 1928. a.	83.626.77
	Kr. 4.537.889.48		83.880.60
			Kr. 4.537.889.48
Inkasso-vekslid	Kr. 925.388.48		

JUHATUS

Väljavõte

Eesti Hüpoteebigipanga 1928. a. aruandest.

Debet.	Kahju- ja kasuarve.	Kredit.	
Valitsemise kulud	Kr. 40.962, 76	Määratud maksud	Kr. 45.622, 03
Riigi- ja muud maksud „	10.968, 92	Tagavara-kapitali 0/0 0/0	„ 4.062, 47
Vallasvara vananemine	„ 252, 89	Sissetulekud	„ 27.339, 22
Disagio (1927. a. välislaenu pealt)	„ 1.105, 04	Agio	„ 503, —
Kasu, tagavara-kapitali arvele kantud „	„ 24.238, 25	Kursi vahe	„ 1, 14
	Kr. 77.527, 86		Kr. 77.527, 85

Aktiva.	Äriseis 1. jaanuaril 1929. a.	Passiva.	
Kassa	Kr. 3.442, 90	Tagavara-kapital	Kr. 113.761, 89
Pangad	„ 227.442, 54	Käibel olevad pantlehed	„ 5.373.919, 50
Väärtpaberid	„ 47.373, 50	Loosit. väljamaksmata pantlehed	„ 10.170, 75
Pantlehe-laenud	„ 5.423.818, —	Väljamaksmata kupongid	„ 16.010, 83
Laenu intressid.	„ 108.018, 70	Kupongide ostmise fond	„ 224.932, 46
Vallasvara	„ 4.371, —	Võlakahanduse kapital	„ 64.261, 18
Tagasitulevad maksud	„ 10.143, 46	Läbikäivad summad	„ 20.104, 51
Maksud laenuvõtjate eest	„ 7.487, 60	Tagasimakstud laenud	„ 1.566, 50
5-0/0-line kupongimaks	„ 804, 83	Vallasvara vananemise kapital	„ 2.095, —
Vene raha	„ 1, —	Ametnikkude kindl. kapital	„ 7.180, 91
Ametnikkude kindl. kapital	„ 1.100, —		
	Kr. 5.834.003, 53		Kr. 5.834.003, 53

Eelolev aruanne on kontroll-nõukogu poolt vastu võetud ja volinikkude kogu poolt 23. märtsil 1929. a. kinnitatud.

Juhatus.

Tallinna Majaomanikkude Pank.

Harju uul. 29, telef. 33-69 ja 33-11.

Äriseis 31. märtsil 1929. a.

AKTIVA		PASSIVA	
	Kr S	Kr S.	
Kassa ja jooksv. arved	528.384.91	Osamaksud	89 100.—
Valuuta	5.059.26	Sisseastumise maksud	1.770.—
Väärtpaberid.	—	Tagavarakapital	14.951.35
Laenud	2.239.621.44	Hoiusummad	2.596.430.47
Inventaar	4.854.58	Garantiid	133.228.—
Kulud	11.982.37	Saadud 0/0 0/0 ja kom.	100.947.92
Üleminevad summad.	4.686.64	Riigimaksud	1.311.03
Korrespond. „Loro“	93.322.24	Maksmata 0/0 0/0	20.159.96
Garantiid	133.228.—	Osakasu välja võtmata	8.272.50
Tagasimaks. kulud	528.25	Puhaskasu (ülejääk)	57.269.14
Maksud 0/0 0/0 ja kom.	2.290.02	Korrespond. „Nostro“	567.34
Osamaksud	50		
	3.024.007.71		3.024.007.71

Hoiusummade pealt makstakse ajakohast protsenti.

Korrespondendid kõigis Eesti linnades ja rahvarikkamates kohtades.

Varanduste kindlustamine tule, õnnetuste ja murdvarguste vastu.

Palume aadressi — Harju uul. 29 — tähele panna.

JUHATUS.

Väljaandja Kaubandus-tööstuskoda.

Vastutav toimetaja H. Anto.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühiseuse trüükoda, Pikk tän. 2